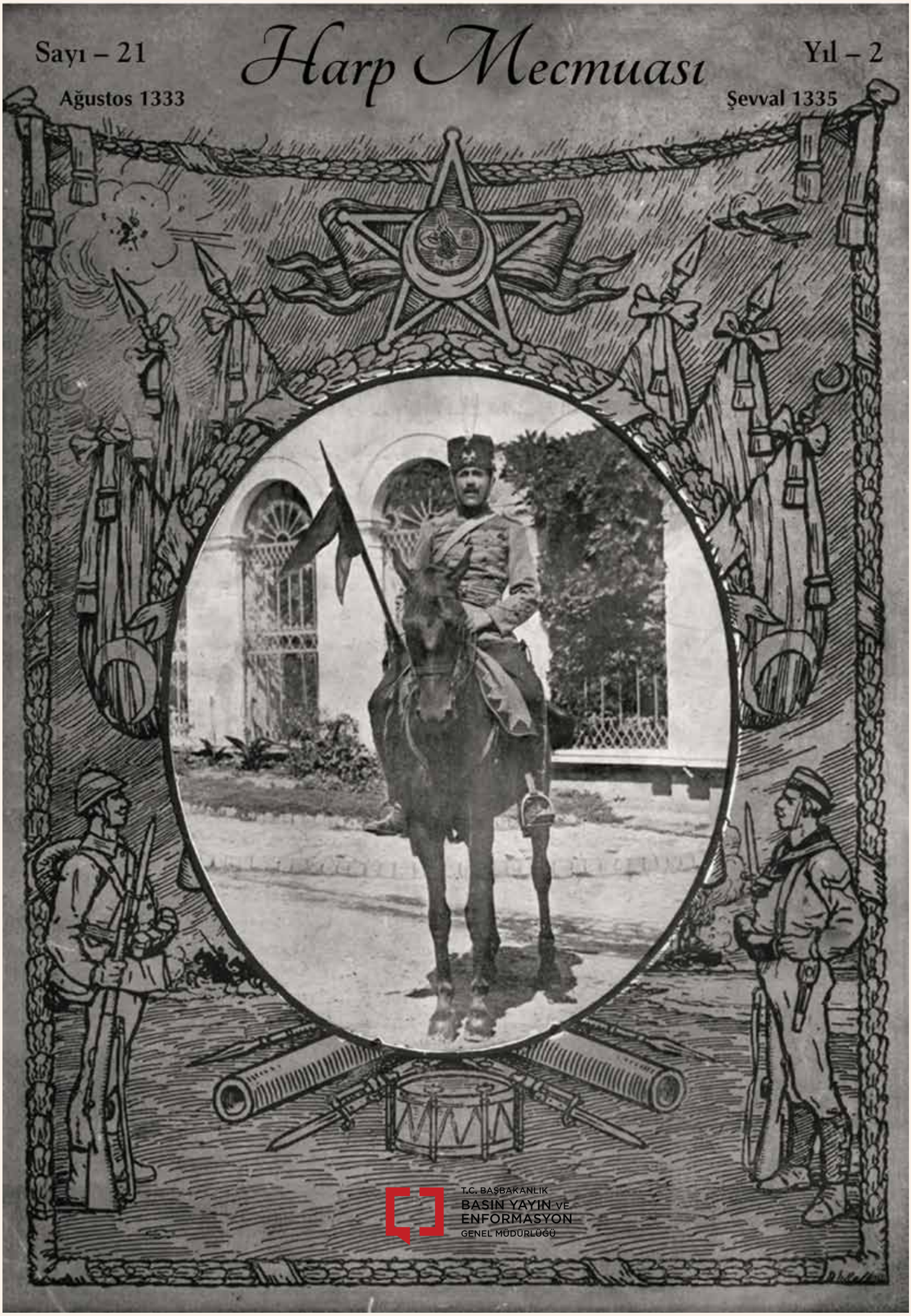
Sayı – 21
Ağustos 1333

Harp Mecmuası

Yıl – 2
Şevval 1335

T.C. BAŞBAKANLIK
BASIN YAYIN VE
ENFORMASYON
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Harp Mecmuası

Şevval, 1335

(Ağustos 1333)

T.C. BAŞBAKANLIK
BASIN YAYIN VE
ENFORMASYON
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Harp Mecmuası

Sayı – 21 | Fiyatı: 1 kuruş | Yıl – 2

Ağustos 1333 | On beş günde bir çıkar asker ve muharebeden bahs eder risale-i musavvere | Şevval 1335

Sînâ cephesinde: Açık ordugahta süvârilerimiz bir zaferden sonra istirahatte

حرب مجموعه‌سی

یل – ۲ | فیٹانی : ۱ غروش | صانی – ۲۱

شوال ۱۳۳۵ | اوه‌سه‌کوندهبرجیقار عسکر ومحاربه‌دن بحثایدر رساله‌مصوره | آغستوس ۱۳۳۳

سینا جبهه‌سنده : آچیق اردوکاهده سواریلریمز بر ظفردن صکره استراحتده

30 buçukluk obüs ve 18'lik gemi toplarından

susamış ve acıkmış gibidir; her vakit ekmeğimizi veren iyi, cömert ve şefkatli toprağın bir iştihâ-yı hûn ile titrediğini hissederiz. Artık ağaç gölgelerinde ve su kenarlarında terennüm eden genç sesler sükût edecek, artık çocuklar ve tâzeler

Makâle-i Mahsûsa

"HÂTIRÂT-I HARBİYYE"

Harb-i Umûmî, -Avrupa ihtirâsât-ı fütûhiyyesinin bu tıfl-i meşûmu- dört yaşına basarken yine bütün hâtırât-ı harbiyem rûhumda ürperdi.

Yarım asırdan az bir zamanda dört-beş büyük muhârebenin şâhid-i bedbahtı oldum: Rus Muhârebesi, Yunan Muhârebesi, Trablus Muhârebesi, Balkan Muhârebesi ve Harb-i hâzır... Girit, Yemen, Horan, Asir, Necid, Arnavutluk meseleleri gibi muhârebât-ı dâhiliyeyi hesâba katmıyorum.

Harp birkaç senede bir kere, hayât-ı millete saplanır; biribirini sevenlerin, biribirinden ayrılmak istemeyenlerin arasına dağlar, ovalar, geçilmez sular ve hatta kan ve ölüm koyar. Ara sıra demir ve ateş sanki insaniyetten hak tahrîbini istiyor; o zaman ecel

Galiçya taarruzunda kıt'âtımızın Ruslardan aldığı ganaimden:

Galiçya'da son taarruzda Ruslardan yalnız Osmanlı kıt'âtının eline geçen ve şimdilik ta'dâd olunabilenler şunlardır:

6 aded 30 buçukluk obüs topu
3 aded 15'lik uzun gemi topu
2 aded 18'lik gemi topu
1 aded sahra topu
1 aded cebel topu
8,000 aded tüfenk
7 aded makineli tüfenk
5 aded büyük depo malzeme-i tahkimiye
60,000 aded bomba
700,000 aded top ve bomba topu mermisi
3,000,000 fişenk
50,00 aded edevat-ı tahkimiye
13 aded lokomobil
40 kadar vagon
3 vagon kablo teli
34 araba

20 çap tûlünde kundakları demir kürsülü ve demir döşeme üzerine mevzi' 30 buçukluk obüs

مقالهٔ مخصوصه

« خاطرات حربيه »

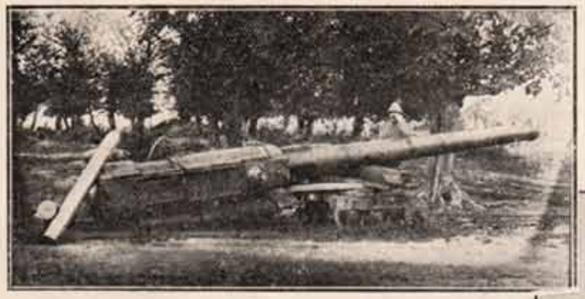
حرب عمومى، — اوروپا احتراصات فتوحيه‌سنك يو طفل مشئومى درت ياشنه باصاركن ينه بتون خاطرات حربيه‌م روحمده اورپردى .

يارىم عصردن آز بر زمانده درت بش بيوك محاربه‌نك شاهد بدبختى اولدم : روس محاربه‌سى ، يونان محاربه‌سى ، طرابلس محاربه‌سى ، بالقان محاربه‌سى وحرب حاضر... كريد ، يمن ، حوران ، عسير ، نجد ، آرناوودلق مسأله‌لرى كبى محاربات داخليه‌يى حسابه قاتمايورم .

حرب برقاچ سنه‌ده بركره ، حيات ملته صاپلانير ؛ برى برينى سونارك، برى برندن آيرلمق ايسته‌مينارك آره‌سنه طاغلر ، اووالر ، كچيلمز صولر وحتى قان وتولوم قويار . آره صره دمير وآتش صانكه انسانيتدن حق تخريبنى ايستيور ؛ اوزمان اجل

٣٠ پچقلق اوبوس و ١٨ لك كبى طوپلرندن

صوصامش وآجيقمش كبيدر. هر وقت اكنكمزى ويرن اى، جومرد و شفقتلى طوپراغك بر اشتهاى خون ايله تتره‌ديكنى حس ايده‌رز . آرتق آغاج كولكه‌لرنده وصوكنارلرنده ترنم ايدن كنج سلر سكوت ايده‌جك ، آرتق چوجوقلر وتازه‌لر

غاليچيا تعرضنده قطعاتمزك روسلردن آلديغى غنائمدن :

غاليچياده صوك تعرضده روسلردن يالكز عثمانلى قطعاتنك النه كچن وشمديلك تعداد اولنه بيلنلر شونلردر:

٦ عدد ٣٠ پچقلى اوبوس طوپى
٣ عدد ١٥ لك اوزون كمى طوپى
٢ عدد ١٨ لك كمى طوپى
١ عدد صحرا طوپى
١ عدد جبل طوپى
٨,٠٠٠ عدد تفنك
٧ عدد ماكنه‌لى تفنك
٥ عدد بيوك دپو مالزمهٔ تحكيميه
٦٠,٠٠٠ عدد بومبا
٧٠٠,٠٠٠ عدد طوپ و بومبا طوپى مرمىسى
٣,٠٠٠,٠٠٠ فشنك
٥٠,٠٠ عدد ادوات تحكيميه
١٣ عدد لوقوموبيل
٤٠ قمر واغون
٣ واغون قابلو تلى
٣٤ آرابه

٢٠ چاپ طولنده قوناقلرى دمير كرسيلى ودمير دوشمه اوزرينه موضوع ٣٠ پچقلق اوبوس

siyâsiyesi azîz memleketimizi dört-beş kere muhâtara-i izmihlâl karşısında bulundurdu. Dört-beş kere davulların şebâb-ı vatanı bayrak altına çağırdığını duydum. İlk hâtıra-ı harbiyemde Plevne bir hançer gibi saplı durur.

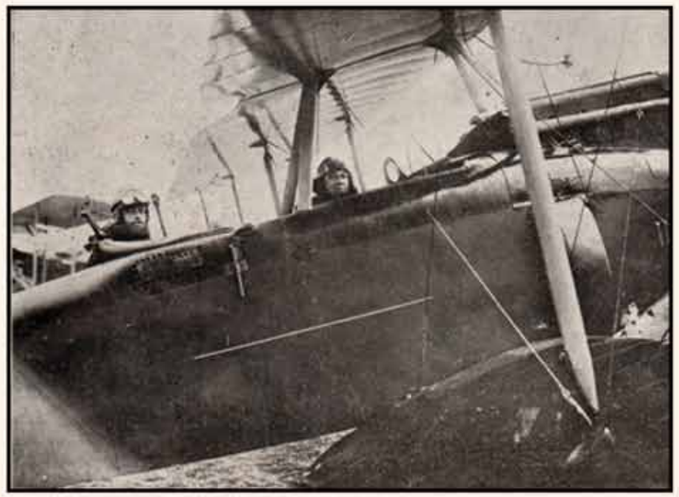
Devr-i sâbık: "İsterseniz düşününüz. Lakin hiçbir zaman söylemeyeceksiniz!" derdi. Plevne de sükûtum içinde kırk seneden beri inler. O zaman asker siyâh ve kırmızı -kan ve mâtem- giyerdi; ve taburları önünde uzun sakallı iri yarı Baltacılar vardı.

Romanya cephesinde: Bir fırkamızın telefon merkezinde muhabere memuru Eskişehirli Ahmed Necati

güzel kahkahalarını bir beht-i elîm ile kesecekler... Haydi delikanlı, güllerinden ve bülbüllerinden ayrıl, yavrularını okşayan ellerini demir silahlar bekliyor, kalbin kîn-i a'dâ ve hûn-ı hicrân ile dolsun! Müezzin minâresinde dîn-i Hakk nâmına sana bunu emreder, şâir kâfiyeleri üstüne eğilmiş sanat hürmetine senden bunu diler...

İki milletin birbirini paralaması, şüphe yok ki, güzel bir manzara teşkîl etmez; îcâb-ı medeniyet boğuşmak değil, kucaklaşmaktır. Fakat vatan bu kuvvetin muvâcehe-i tehdîdinde bulununca bütün bu hakîkatleri inkâr etmeliyiz.

Garp cephesinde bir zabitimiz tayyare ile düşman siperlerine hareketden evvel

Harp ölüm gibi bir ihtiyac-ı içtimâiyedir; cenâzeler toprağı yağladığı ve beslediği kadar hûn-ı harp de hayât-ı içtimâiyeyi sular ve tâzelendirir: Hayât bir şekilde veya şekl-i âhirde mevt ile temin olunuyor. Harp! İşte tabiatın en umûmî kânûnu! Fert veya cemiyet her ne olursa olsun dövüşmeli ki yaşayabilsin, âlim, şâir, filozof, her kim olursan ol, mevcûdiyet-i millîyen bir tehlikeye marûz kalınca kollarında silâha sarılmak arzûsunu duyacaksın.

* * *

Yarım asırdan az bir zamanda Avrupa dalâlet-i

Tayyaremiz keşiften avdette

"Asker geçiyor!" denildi mi, pencerelerde kadın ve çocuk başları salkımlanırdı. Tüfek ve kılıç temâşâsına gözlerimiz doyamazdı. Gördüğümüz bölüklerin hayâli hâfızamıza gûyâ işlenirdi. Kadın dudakları münhasıran muhârebeden bahsederdi; bahçeler asker oyunlarıyla dolmuştu. Üç çocuk yanyana gelince biri zâbit, ikisi nefer oluyordu. Mektebe giderken birer küçük onbaşı gibi yürüyorduk. Biz yürürken kuşlar kaçardı. Biz o korkakları göstererek: "İşte Ruslar..." derdik. Mamâfih çok ailelerin

كوزل قهقهه‌لرينى بربهت اليم ايله كسه‌جكلر . . . هايدى دليقانلى، كلمكدن ، بلبللرگدن آيرل ،ياورولركى اوقشايان اللركى دمير سلاحلر بكليور ، قلبك كين اعدا و خون هجران ايله طولسون ! مؤذن مناره‌سنده دين حق نامنه سكا بونى امر ايدر ، شاعر قافيه‌لرى اوسته اكيلمش صنعت حرمتنه سندن بونى ديلر ...

ايكى ملتك برى برينى يازا - لاماسى ، شبهه يوقكه ، كوزل بر منظره تشكيل ايتمز ؛ ايجاب مدنيت يوغوشمق دكل ، قوجاقلا- شمقدر . فقط وطن بو قوتك مواجههٔ تهديدنده بولنجه بتون بو حقيقتلرى انكارايتملى يز.

حرب ثولوم كبى بر احتياج اجتماعيدر؛ جنازه‌لر طوپراغى ياغلاديغى و بسيله‌ديكى قدر خون حربده حيات اجتماعيه‌يى صولار وتازه‌لتديرر : حيات بر شكلده ويا شكل آخرده موت ايله تأمين اولونيور. حرب ! ايشته طبيعتك الدعومى قانونى ؛ فرد ويا جميت هر نه اولورسه اولسون دوكوشه‌لى كه ياشايه‌بيلسين، عالم، شاعر، فيلسوف ، هر كيم اولورسه‌لك اول ، موجوديت مليه‌لك بر تهلكه‌يه معروض قالنجه قولار گده سلاحه صارلق آرزوسنى طوياجقسك .

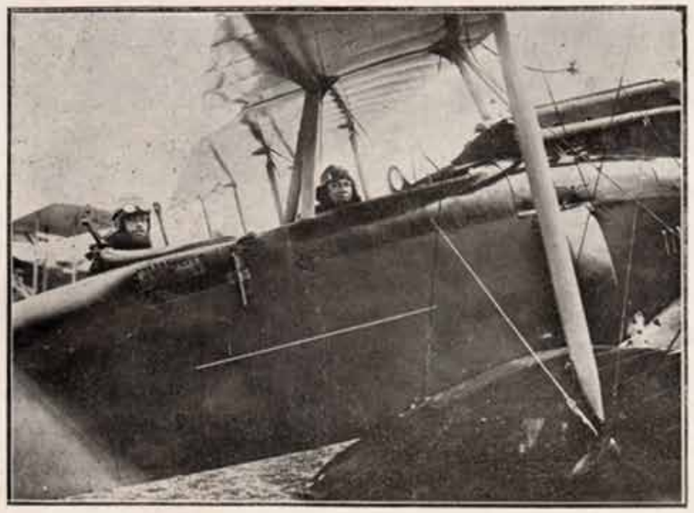
∴

يارىم عصردن آز بر زمانده اوروپا ضلالت سياسيه‌سى عزيز مملكتمزى درت بش كره مخاطرهٔ اضمحلال قارشيسنده بولندوردى . درت بش كره طساووللرك شباب وطنى بايراق آلتنه چاغيرديغنى طويدم . ايلك خاطرهٔ حربيه- مده بلونه بر خنجر كبى صاپلى طورور .

رومانيا جبهه‌سنده : برفرقه‌مزك تلفونه مركزنده مخابره مأمورى اسكيشهرلى احمد نجاتى

دور سابق: « ايسترسه‌كز دوشونكز . لكن هيچ بر زمان سويله‌ميه‌جكسكز ! » ديردى . بلونه‌ده سكوتم ايچنده قرق سنه - دنبرى ايكلر. او زمان عسكر سياه وقرمزى ـ قان ودماغم، ـ كيردى؛ وطابورلرى اوكنده اوزون صاقاللى ايرى يارى بالطه‌جيلر واردى .

غرب جبهه‌سنده بر ضابطمز طياره ايله دشمن سيرلرينه حركتدن اول

«عسكر كيور!» دنيلديمى، بچه‌لرده قادين وچوجوق باشلرى صالقملانيردى . تفنك و قيليچ تماشاسنه كوزلرمز طويامازدى . كورديكمز بولوكارك خيالى حافظه‌مزه كويا ايشله‌نيردى . قادين دوداقلرى منحصراً محاربه‌دن بحث ايدردى ؛ باغچه‌لر عسكر اوپونلريله‌طولمشدى. اوچ چوجق يانيانه كلنجه‌برى ضابط، ايكيسى نفر اولوردى . مكتبه كيدركن بر كوچك اونباشى كبى يورويوردق. بر يورركن قوشلر قاچاردى. بزاوقورقانلرى كوسترمك: «ايشته روسلر... » ديردك. مع مافيه پك چوق عائله‌لرك

طياره‌مز كشفدن عودنده

Prens Salvator ve maiyyeti ve mecruh gâzilerimiz hastahâne önünde

tmıştı. Osmanlılığın asr-dîde celâdeti sanki mecrûh ve bî-tâbdı. İtirâf ederim ki Girit meselesinin zeyli olarak Tesalya Muhârebesi açıldığı zaman kalplerde büyük bir endîşe-i inhizâm vardı. Kim derdi ki bu harp bir silsile-i muzafferiyât olacak?... Harp ilân olunduğu zaman Mekke-i Mükerreme'de idim. Her telgraf bir müjde-i galebe getiriyordu: Yâ Rabbi, her haber-i zafer bizi ne kadar sevindiriyor ne kadar gururlandırıyordu. Bütün azamet-i harp sanki gönlümüzde idi. Bütün cihân-ı iftihârı sînelerimizde taşıyorduk. Alasonya, Yenişehir, Dömeke! Bu kelimeler birer fişek gibi dudaklarımızda çatırdıyordu. Nazarımızda her hatve-i harp bir termopil, kalbinden bütün kan boşalmış, pek çok evlerin bütün penceleri kör olmuştu; artık kutlu eller kapıları çalmıyor, ve hayâtta itimât veren nazarlar çocuk gözlerini karşılamıyordu. Milyonlarca ailelerin hayât-ı umûmiye için vâsıta-i münâsebâti kesilmiş gibiydi. Hemen her gittiğim yerde gidenlerden başka hiçbir şeyin ve hiçbir kimsenin dolduramayacağı siyâh boşluklar hissederdim; her tarafta kulaklar sükût eden seslerin ıyd-ı avdetini beklerdi. Ooh! o kadar kalabalık gitti ve o kadar az kişi geldi ki...

Avusturya Salîb-i Ahmer Reisi Prens Salvator mecruhlarımıza madalya tevzi ederken

Prens Salvator huzurunda askerî imam muvaffakiyet duâsı ediyor

Harp, ateşten bir orak gibi milletin bütün gençlerini biçmiş, biçmiş toprağa yatırmıştı, ona göğsünde ısınacak ne kadar tüysüz yanaklar Balkan yeşillikleri altında soğudu ve toprak oldu...

* * *

Rus muharebesini müthiş bir sefâlet ve daha müthiş bir meskenet takip etti. Zavallı millet-i mağlûbe pençe-i istibdâda âciz ve mütevekkil boynunu uza-

Avusturya Morava Valahiç Mezeriç Hastahanesi'nde mecruh kahraman gazilerimiz

پرنس سالواتور ومعیتی ومجروح غازیلرمز خسته خانه اوکنده

قلبندن بتون قان بوشالمش، پك چوق أولرك بتون پنجره‌لری كور اولمشدی؛ آرتق قوتلی الر قاپولری چالیور، وحیاتده اعتماد ویرن نظرلر چوچوق كوزلرینی قارشیلامیوردی. ملیونلرجه عائله‌لرك حیات عمومیه ایچون واسطهٔ مناسباتی كسیلمش كیبدی. همان هركیتدیكم یرده كیدنلردن باشقه هیچ برشیئك وهیچ بركیمسه‌نك طولدورامایه‌جغی سیاه بوشلقلر حس ایدردم؛ هر طرفده قولاقلر سكوت ایدن سلرك عید عودتی بكلردی. اووخ، او قدر قالاباللق كیتدی، و او قدر آز كیشی كلدی كه...

توسترا صلیب احمر رئیسی پرنس سالواتور مجروحلرمزه مدالیه توزیع ایدركن

حرب، آتشدن بر اوراق كبی ملتك بتون كنجلرینی بیچمش، بیچمش، طوپراغه یاتیرمشدی؛ آنا كوكسنده ایصینه‌جق نه قدر توپسز یاناقلر بالقان یشیللكلری آلتنده صوغودی و طوپراق اولدی...

***

روس محاربه‌سنی مدهش بر سفالت و دها مدهش بر مسكنت تعقیب ایتدی. زوالللی ملت مغلوبه پنجهٔ استبداده عاجز ومتوكل بویونی اوزا-

پرنس سالواتور حضورنده عسكری امام موفقیت دعاسی ایدییور

آوسترياده موراوا والاهیچ مزه‌ریچ خسته‌خانه‌سنده مجروح قهرمان غازیلرمز

o kadar benzer ki, vaktiyle Kartacalıların dedikleri gibi maa-l-iftihâr yine: "Delenda Roma!" diyebiliriz...

* * *

Eyvah, ki Trablus mücâdelâtını Balkan hâilesi pek yakından takip etti. Ooh, "Sopa atalım!" diye girdiğimiz bu menhûs harp! Pek iyi hatırlarım: Îlân-ı muhâsamayı takip eden ilk gün

Ebrail'de meşhedimiz: "Büyük taşlı makber erkan-ı harb Yüzbaşı Şehid Ali Enver Bey'indir"

lerde harîtada kurşun kalemlerimizi gezdirerek hudûdumuzun ötesindeki şehirleri noktalıyorduk "Ordumuz bir hafta sonra şurada on gün sonra şurada ve nihâyet on beş-yirmi gün zarfında düşman pâyitahtlarında bulunacak!" Millet bu hülyâ ile silâha sarıldı. Uyandığımız zaman askerimizi bir rezâlet-i azîme içinde bulduk. Harp meydânlarından her saat yeni bir zillet getiriyordu. Ayıp ve hicâp içinde çenelerimiz kilitlenmişti; hiç kimse harpten bahsetmek istemiyordu. Mevki-i harbe gitmek üzere İstanbul sokaklarından geçen tabur-ları bile cephedeki silâh arkadaş-larının bâr-ı hezimeti altında ezilmiş gibi hissediyorduk; onları görmek ve alkışlamak için pencerelerde birbirini ezen başlar görülmüyordu. Yaya kaldırımlarında sanki lakaydî-i umûmîden başka bir şey yoktu. Herkes bir hastayı uyandırmaktan korkar gibi köşelerde pür-ye's ve pür-zucret fısıldaşırdı; mâtem-i millet üstüne örtülen siyâh kış geceleri -beraberlerinde sükût getirdikleri için- güneşe tercîh olunuyordu. Akşam İstanbul erken yatıyor, zulmet içinde evler yatsıdan evvel susuyor ve uyuyordu; Pâyitaht'ta bir mezâr

Galiçya'da yaralı zabitanımız hem-yare müttefiklerle beraber

ve her Türk neferi bir Leonidas'tı. Bize öyle geliyor ki Mekke'nin muharrik güneşi ordumuza: Yaşa! diyor, çölün bâd-ı sümûmu neferlerimize: Aşk olsun! diyor, Beytullah gibi muzaffer bayrağımızı alkışlıyordu. İçimizden: "Niçin Ka'be-i Muazzama donanmıyor?" diyorduk. Bu büyük bir ıyd-ı İslâm değil miydi? Öyle istiyorduk ki herkes kalbindeki ziyâ-yi sürûrdan bir kısmını pencerelerde ve kapılarda, taşlar ve tahtalar üstünde göstersin! Barut kokusu bize şimdi ûd-ı mâverdî dumanı kadar muattar geliyordu. Harp taraftârı olmayan bir Türk kalmamıştı. "Palikaryalara bu tokat ne kadar lâzımdı. Dayak cennetten çıkmadır, deli Yânî'lerin aklını başına getirir!" İşte hep böyle düşünüyorduk. Sevinç herkesin nazarını ve nazariyâtını değişdirmişti: Hicaz güneşi semt-i re'simizde gönüllerimiz gibi gülüyordu, bayrağımız havâ-yı mudî içinde başlı başına bir manzara-i hamâset hâlinde sallanıyordu...

Bu muzafferiyetin o kadar nefret ettiğimiz idâre-i müstebideyi takviye edeceğini ve bu cihetle bir hayr-ı azîm olmadığını bile düşünen yoktu. Ordumuzun Atina'ya kadar inmesine mâni olan zâlim ve mütehakkim Avrupa'ya karşı buğz ve tehevvürde bütün millet müttehitti...

* * *

Geçilmez dalgaların ötesinde kanayan Trablus Muhârebesi'ni saymıyorum. O uzaktan bizim dişlerimizi gıcırdatan bir serâb-ı harpti. Ordumuz Akdeniz'in âfâk-ı cenûbiyesine ancak yumruklarını gösterebilmişti. O zaman bir genç zabitimizi Garibaldi ile maa-l-memnûniye mukâyese ettimdi; geçilmez dalgalar üstünden atlayarak Afrika'ya atılan Binbaşı Enver Bey on yaşında babasına bir mîsâk-ı intikâm ile bağlanan Annibal'ı hatırlatmıştı. Enver Bey de Annibal gibi Barka civarındaki çöl arslanlarını topladı ve şüphesiz Annibal gibi Roma'yı kalbinden yaralayacaktı, eğer deniz nihâyetsiz bir ihânet-i mâyia hâlinde sedd-i râh olmasaydı... Bir avuç Osmanlının son tutam barutlarını yaktıktan sonra Trablus kumlarından ayrılmaları Annibal'in Zâma mağlûbiyetine

و هر تورك نفرى بر له‌ئونيداسدى ؛ بزه اويله كليوركه مكه‌نك محرق كونشى اردومزه : ياشا! ديبور، چولك بادسمومى نفرلرمزه: عشق اولسون ! ديبور ، بيت الله كبى مظفر بايراغمزى آلقشلا- يوردى. ايچمزدن : « نيچون كعبهٔ معظمه دونانميور؟» ديبوردق ؛ بويبوك برعيداسلام دكلدى ؛ اويله ايستيوردقكه هر كس قلبنده‌كى ضياى سروردن برقسمنى پنجره‌لرده و قاپيلرده ، طاشلر و تختەلر اوستنده كوسترسن: باروت قوقوسى بزه شيمدى عودماوردى دومانى قدر معطر كليوردى ؛ حرب طر- فدارى اولمايان برتورك قالمامشدى. « پاليقاريالره بوطوقات نه قدر لاز- مدى، طاياق جنتدن چيقمه‌در، دلى يانلرك عقلى باشنه كتيريرلر ! » ايشته هپ بويله دوشونيوردق . سوينج هر كسك نظرينى ونظريانى دكيشد- يرمشدى: حجاز كونشى سمت رأسمزده كوكلرمزكبى كوليوردى، بايراغمز هواى مضى ايچنده باشلى باشنه بر منظرهٔ حماست حالنده صاللانيوردى . . .

بو مظفريتك او قدر نفرت ايتديكمز ادارهٔ مستبده‌يى تقويه ايده‌جكنى و بو جهتله بر خير عظيم اولديغنى بيله دوشونن يو- قدى . اردومزك آتنه‌يه قدر ايمسنه مانع اولان ظالم و متحكم آوروپايه قارشى بغض و نهورده بتون ملت متحددى...

***

كچلمز طالعه‌لرك اوتمسنده قانايان طرابلس محاربه‌سنى صا- يميورم: او اوزاقدن بزم ديشلرمزى غيجيرداتان بر سراب حربدى. اردومز آق دكزك آفاق جنوبيه- سنه آنجق يومروقلرينى كو-تره‌بيلمشدى. اوزمان بركنج ضابطمزى غاريبالدى ايله مع‌المنونيه مقايسه ايتدمدى ؛ كچلمز طالعه‌لر اوستندن آتلايه‌رق آفريقايه آتيلان بيكباشى انور بك اون ياشنده بابasنه برميثاق انتقام ايله باغلانان آنيبالى خاطرلاتمشدى . انور بك‌ده آنيبال كبى برقه جوارنده‌كى چول آرسلانلرينى طوپلادى، وشبهه‌سز آنيبال كبى رومايى قلبندن يارالايه‌جقدى، اكر دكز نهايتسز بر اهانت مايمه حالنده سد راه اولماسه- يدى... بر آووچ عثمانليك صوك طوتام باروتلرينى پاقدقدن صوكره طرابلس قوملرندن آيرلمالرى آنيبالك زاما مغلوبيته

ابرائيل‌ده مشهدمز: ديبولطاشلى مقبر اركان‌حرب يوزباشى شهيد على انور بكك‌دره

او قدر بكزركه وقتيله قارطاجه‌ليلرك ديدكارى كبى مع‌الافتخار ينه : « دلندا روما ! » ديه‌بيليرز ...

***

ايواه ، كه طرابلس مجادلاتى بالقان هائله‌سى پك يقيندن تعقيب ايتدى: اووخ ، « صويا اتمك ! » ديه‌كيرديكمز بو منحوس حرب ! پك اى خاطرلارم : اعلان مخاصمه‌يى تعقيب ايدن ايلك كو-

غاليچياده يارەلى ضابطانمز شهيد اره منتقدلرى باب

نلرده خريطه‌ده قورشون قلملرمزى كزديره‌رك حدودمزك اوتمسنده‌كى شهرلرى نقطه‌ليوردق : « اردومز برهفته صوكره شورادە، اون‌كون صوكره شورادە و نهايت اون بش يكرمى‌كون ظرفنده دشمن پايتختلرنده بولنه‌جق! » ملت بو خوليا ايله سلاحه صارلدى. اويانديغمز زمان عسكرمزى بر رذالت عظيمه ايچنده بولدق. حرب ميدانلرندن هر ساعت يكى برذلت كتيريبوردى . عيب وحجاب ايچنده چكلريز كليدلنمشدى؛ هيچ كيمسه حربدن بحث ايتمك ايستەميوردى. موقع حربه كيتمك اوزره استانبول سوقاقلرندن‌كچن طابورلرى بيله جبهه‌ده‌كى سلاح آرقداشلريمزك بار هزيمتى آلتنده ازيلش كبى حس ايديبوردق ؛ اونلرى كورمك وآلقشلامق ايچون پنجره‌لرده برى برينى أزن باشلر كودولميوردى . پايا قالديرملرنده صانكه لافيدى عمومىدن باشقه بر شى يوقدى . هركس بر خسته‌يى اويانديرمقدن قورقار كبى كوشه‌لرده پر يأس وپر ضجرت فيصلدا- شيردى ؛ ماتم ملت اوستنه اورتولن سياه قيش كيجه‌لرى ـ برابرلرنده سكوت كتبردكارى ايچون ـ كونشه ترجيح اولونيوردى . آقشام استانبول ايركن ياتيور ، ظلمت ايچنده أولر ياتسودن اول صوصيور واوپويوردى؛ پايتخته بر مزار

mavzerler lâşeler gibi bîkes, metrûk öteye beriye atılmışlardı; oralarda ya paslanacak ve çürüyecekler, yâhût daha büyük bir nâmussuzluk olmak üzere düşman eline geçeceklerdi.

Ateş, kan ve ölüm arasında kalan bedbaht köylerimizde askerlerimizin düşman efrâdına bile yakışmayacak şenâatleri şâyi oldu. Artık bize öyle geliyordu ki açık bırakılmış kapılar onların yüzlerine tükürüyor, ve boş kalan kulübelerden kargalar onlara haykırıyordu: "Kaçaklar, korkaklar, alçaklar!..."

* * *

Kan ve ölümle gelen bu ayıp ancak kan ve ölümle yıkanabilirdi. İşte onun için harb-i hâzır bir dâsitân-ı Osmânî oldu, en büyük, en uzun ve en kanlı dâsitân-ı Osmânî... Şüphesiz bu harp bizim şehnâmemizin en müessir parçasıdır. İstanbul'un fethi bile milletten bu kadar fedâkârlık

İran mücahidleriyle askerlerimiz ötesiz dağları aşarken

İran'da askerlerimiz: Yalçın tepelerden muharebe hattına giderken

istemedi ve millet fedâkârlığa hiçbir zamân bu kadar âmâde görünmemişti.

Geceler -Balkan Harbinde olduğu gibi- bugünün hâtıra-i dehşeti ile yarının sükût-ı tehdîdi arasında geçmiyor, vâkıa sulhtan müctenib değiliz, kalben: "Artık yeter, bu kadar kan ve gözyaşı ile sulanan yeryüzü, bırakalım, biraz da başaklar ve çiçeklerle örtülsün!" diyoruz; fakat millet emîndir ki ne kadar devâm etse bu harp Osmânlı cephesi için bir tâc-ı iftihâr olacaktır...

Cenab Şahâbeddin

soğukluğu vardı. Mevcûdiyet-i târîhiyemizde bir ölüm kokusu duyduk. Bu müthiş sürat-i izmihlâl hepmizi sersemletmişti. Edirne muhâsarada, Yanya muhâsarada, İşkodra muhâsarada, hiçbir taraftan bir nazar-ı şefkat görmeyen vatanımız istihzâ-yı şitâ altında muhâsarada... "Ya Rabbi, bu nasıl oldu?" İşte bu sûal

bir kızgın demir gibi kalpleri burguluyordu. Hiç unutmam; bir devlet-i mufahhame ateşemiliterinden hakikati sordum; demişti ki:

Ordunuza iftirâ ediyorsunuz. Emîn olunuz ki onda kol ve bacak sağlam; gönlünde yürümek ve dövüşmek iştihâsı yok değil... Ne fayda ki merkezde ne yaptığını bilmeyen bir idâre-i harbiye var... Vücûd yerinde, fakat baş işlemiyor!

Maamâfîh alaylarımız düşman muhâcemâtı önünde süper vento dalgaları gibi mukâvemetsiz geri geri sürükleniyorlardı. Zavallı

İran'da Rus mevâzi'ini ihataya giden bir kolumuz İran içinde - Rus arkasında

سؤوقلغى واردى ؛ موجوديت تاريخيه‌مزده بر ڤولوم قوقوسى طوبدق . بو مدهش سرعت اضمحلال هيمزى سرسملتمشدى . ادرنه محاصره‌ده ، يانيه محاصره‌ده ، اشقودرا محاصره‌ده ، هيچ بر طرفدن بر نظر شفقت كورمه‌ين وطنمز استهزاى شتا آلتنده محاصره‌ده ... « يارب ، بو نصل اولدى؟ ». ايشته بوسؤال

ايرانده مجاهدلريله عسكرلرمز اونسز داغلرى آشاركن

بر قيزغين دمير كبى قلبلرى بورغولويوردى . هيچ اونوتمام ؛ بر دولت مفخمه آتشه‌ميليتزدن حقيقى صوردم ؛ ديمشدى كه : — اردوكزه افترا ايديبورسكز. امين اولكز كه اوندهقول وباجاق صاغلام؛ كوكلنده يورومك و دوكوشمك اشتهاسى يوق دكل... نه فائده كه مركزده نه ياديغنى بيلمه‌ين بر ادارهٔ حربيه وار... وجود برنده، فقط باش ايشله‌ميور !

مع‌مافيه آلايلرمز دشمن مهاجماتى اوكنده سوپرونتو طاغلرى كبى مقاومتسز كبرى كبرى سوروكله‌نيورلردى . زوالى ماوزرلر لاشلر كبى بيكس، متروك، اوتمه بريه آتيلمشلردى ؛ اورالرده يا پاسلانه‌جق و چورويه‌جكلر ، ياخود دها بيوك بر ناموسسزلق اولمق اوزره دشمن الله كچه‌جكلردى .

آتش، قان و ڤولوم آره‌سنده قالان بدبخت كويلرمزده عسكرلرمزك دشمن افرادينه بيله ياقشميه‌جق شناعتلرى شايع اولدى .

آرتق بزه اويله كليوردى‌كه آچيق براقلمش قاپيلر اونلرك يوزلرينه توكوريبور ، وبوش قالان قولوبه‌لردن قارغه‌لر اونلره حايقريبوردى : « قاچاقلر ، قورقاقلر ، آلچاقلر !... »

* * *

قان و ڤولومله كان بو عيب آنجق قان وڤولومله بيقانه‌بيليردى . ايشته اونك ايچون حرب حاضر بر داستان عثمانى اولدى ، الك بيوك ، الك اوزون و الك قانلى داستان عثمانى ... شبهه‌سز بو حرب بزم شهنامه‌مزك الك مؤثر پارچه‌سيدر . استانبولك فتحى بيله ملتدن بو قدر فداكارلق

ايرانده عسكرلرمز : ياليخين تپه‌لرنده محاربه خطهٔ كبركن

ايسته‌مدى ، وملت فداكارلغه هيچ بر زمان بو قدر آماده كورونمه‌مشدى .

كيجه‌لر ـ بالقان حربنده اولديغى كبى ـ بو كونك خاطرهٔ دهشتى ايله يارينك سكوت تهديدى آره‌سنده كچميور ؛ واقعا صلحدن محتب دكاز، قلباً: «آرتق يتر، بوقدر قان وكوز ياشى ايله صولانان بر يوزى ، براقلم، بر آزده باشاقلر و جيچكلرله ڤورتولسون ! » ديبورز ؛ فقط ملت امينمدركه نه قدر دوام ايتسه بوحرب عثمانلى جبهه‌سى ايچون بر تاج افتخار اوله‌جقدر ... جناب شهاب‌الدين

ايرانده روس مواضعنى احاطه‌ يه كيدن برقولمز ايران ايچنده — روس آرقه‌سنده

incineceğinden korkan hassâs şâirimiz, Şehîd Ali Paşa için yazdığı bir kasîdede, tabiatın ahvâl ve alâimini bile tasvîrde, harp ve cenk hisleriyle mütehassis olarak:

Ahterân tâ ki idüb ceyş-i zalâm içre hücûm
Geçirür kâhkeşân-ı gerden-i gerdûne resen
Olsa mâh-ı nev-i şemşirine her-bâr muti'
Kal'a-i düşmen-i dîn üzre olan burc u beden
Câme-i fethe virüp kâmet-i azmin revnâk
Gerden-i hasmdan ayrılmaya hem-vâre kefen"

Kafkas cephesinde: İntikamın canlı mümessili
Taburda şehit babasının açık yerini ve onun silahını dolduran on yaşında Emin

diyor. Bu his hemen Osmanlı şairlerinin kısm-ı âzâmında mevcuddur. Tabiatın güzelliklerinde bile harp ve askerlik hislerini yaşatmak, kaşları kirpikleri oka ve yaya benzetmek, Osmanlı fıtratında meknûz bir hassadır. Bu hassayı en sulh-perver şairlerin gayet tabiî bir anane olarak izhâr ettiği görülür. Meselâ Nedîm devri. Damât Nevşehirli İbrahim Paşa'nın sulh ve müsâlemet hisleriyle perverde olarak harpten suret-i katiyede içtinâb eylediği bir devir idi. İbrahim Paşa, asırlardan beri muharebe meydânlarında çarpışan ordularımızı biraz dinlendirmek bir müddet de Türklerin fikrî terakkîsine çalışmak, âbideler, çeşmeler, camîler, kütüphâneler, medreseler tesîs eylemek fikrinde idi. Şair Nedim, İbrâhim Paşa'nın bütün icrâatının mâdihi idi. Binaenaleyh sulh ve müsâlemet hissi Nedîm'de de maazziyade mevcud idi. Bununla beraber şark seferinin neticesinde, pâdişâhın zaferini şu mısralarla tebcîl etmekten geri durmamıştı:

Pâdişâh-ı heft kişver, şehriyâr-ı bahr u berr
Yani Sultân Ahmed-i Sâlis o İskender siper
Avn-i Rabbânî ile oldukda şark ikdîmine
Mehçe-i râyâtı mihr-i âlem-efrûz-ı zafer

İran'da Bicâr muharebesinde esir edilen Rus askerleri

İran içinde Diyale Nehri'ne kurulmuş askerî köprümüz

GALİÇYA'DAKİ TÜRK ASKERİNE

Verme ey ahfâd, o toprak senin
Hâk olan ecdâdının a'zâsıdır;
Üstü değil, altı senindir fakat,
Her yeri bir meşhedin eczâsıdır.
Burc idi, bâru idi ecdâdının
Cevher-i fitrîsinin ulviyyeti;
Kalmadı gezdirmediği ufk-ı nûr
Azmine terk eylediği râyeti.
Lânesi âfâk o büyük bayrağın,
Güç sığıyor gölgesi bir kal'aya!
Bir taşın üstünde mi yatsın bu gün
Hâkim-i mutlak idi üç kıtaya?
Yükseliyor işte o bayrak yine
İşte elin verdi onun hakkını!
İsyânın evlâdı birer fecr olup
Sardı yine Avrupa âfâkını.

Midhat Cemal

HARP EDEBİYATI ve ESKİ ŞÂİRLERİMİZ

Osmanlı harsı en ziyade harp üzerine müessesdir. Târihimiz tetkîk edilecek olursa, pâdişâhlarımızın ve millet efrâdının medeniyet şubelerinin kâffesinden ziyâde harp ve askerlik gâyesine ehemmiyet verdikleri ve bu gâyenin istihsâli için çalıştıkları görülür. Hiçbir devir yoktur ki, o devrin şairleri en âşıkâne şiirleri arasında bile, harbi terennüm etmesin. Hiçbir kasîdegûmuz yoktur ki pâdişâhın veya sadrâzamın icrâatını tebcîl ve tekrîm için kasîde per-dâz olduğu sırada her türlü evsâfından evvel, methettiği zâtın askerliğini, feth u zaferini satvet-i şemşîrini, cihângirliğini kâffe-i fezâ'iline müreccehan tasvîr ve takdîr eylemesin. Osmanlı şairlerinin en hassâslarından madûd olan Nedîm'in bile kasîdelerinde harp ve zafer hislerinin tebcîl edildiği görülür:

"Güllü dîbâ giydin amma korkarım âzâr eder
Nâzeninim sâye-i hâr-ı gül-i dîbâ seni"

gibi en ince ve en rakîk bir hisle, sevgilisinin giydiği bir elbiseyi tezyîn eden işleme güllerin dikenlerinden perestîde-i kalbinin

غاليچياده‌كى تورك عسكرينه

ويرمه اى احفاد، او طوپراق سنك
خاك اولان اجداديڭ اعضاسيدر ؛
اوستى دكل، آنى سنكدر فقط ،
هر يرى بر مشهدك اجزاسيدر .
برج ايدى بارو ايدى اجداديكك
جوهر فطريسنك علوينى ؛
قالمادى كزديرمه‌ديكى افق نور
عزمكه ترك ايله‌ديكى رآيتى .
لانه‌سى آفاق او بويوك بايراغك ،
گوج صيغيور كولكه‌سى بر قلعه‌يه !
بر طاشك اوستنده‌مى ياتسين بوكون
حاكم مطلق ايدى اوج قطعه‌يه ؟
يوكسليور ايشته او بايراق يته
ايشته ألك ويردى اونك حقنى !
آسيانك اولادى برر فجر اولوب
صاردى يته آوروپا آفاقنى !

مدحت جمال

غاليچياده‌ده طاپوردە شهيد پاشانك آچيق يرينى و اونك سلاحنى دولديران اون ياشنده امين

حرب ادبياتى واسكى شاعرلريز

عثمانلى حرثى الك زياده حرب اوزرينه مؤسسدر. تاريخمز تدقيق ايدىلدكجه اولورسه، پادشاهلريزك وملت افرادينك مدنيت شعبه‌لرينك كافه‌سندن زياده حرب وعسكرلك غايه‌سنه اهميت ويردكلرى وبو غايه‌نك استحصالى ايچون چاليشدقلرى كورولور. هيچ بر دور بوقدركه، او دورك شاعرلرى الك عاشقانه شعرلرى آرەسنده بيله، حربى ترنم ايتمه‌سين . هيچ بر قصيده‌كومن بوقدركه پادشاهك ويا صدر اعظمنك اجرآاتى تجيل و تكريم ايچون قصيده پرداز اولدينى صرده . هر درلو اوصافدن اول ، مدح ايتديكى ذاتك عسكرلكنى ، فتح وظفرينى سطوت شمشيرينى، جهانكيرلكنى كافهٔ فضائله مرجعاً تصوير و تقدير ايلمه‌سين . عثمانلى شاعرلرينك الك حسالرندن معدود اولان نديم بيله قصيده‌لرنده حرب وظفر حسلرينك تجيل ايدديكى كورولور :

«كالى دنيا كيدك اما قورقرم آزار ايدر»
«نازنينم سايهٔ خار كل دنيا سنى »

كى الك ايجه و الك رقيق بر حسله، سوز كيليسنك كيديكى البسه‌يى تزيين ايدن ايشلمه كلرك ديكنلرندن پرسيدهٔ قلبنك

ايرانده بيجار محاربه‌سنده اسير ايديلن روس عسكرلرى

ايرانه ايچنده ديالى نهرينه قورولمش عسكرى كوپرومز

ديبور . بو حس هان عثمانلى شاعرلرينك قسم اعظمنده موجوددر. طبيعتك كوزللكلرنده بيله حرب وعسكرلك حسلرينى پاشاتمق، قاشلرى كپريكلرى اوقه‌ويايه بكزه‌تمك عثمانلى فطرتنده مكنوز بر خاصه‌در. بو خاصه‌يى الك صاحبرور شاعرلرك غايت طبيعى بر عنعنه اولارق اظهار ايتديكى كورولور. مثلا نديم دورى ، داماد نوشهرلى ابراهيم پاشانك صلح و مسالمت حسلريله پرورده اولدرق حربدن صورت قطعيه‌ده اجتناب ايلديكى بر دور ايدى . ابراهيم پاشا ، عصرلردن برى محاربه ميدانلرنده چارپشان اردولريزى بر از ديكلندىرمك بر مدتده توركلرك فكرى ترقيسنه چاليشمق، آبده‌لر، چشمه‌لر، جامعلر، كتبخانه‌لر، مدرسه‌لر تأسيس ايلمك فكرنده ايدى . شاعرنديم، ابراهيم پاشانك بوتون اجرآاتنك مادحى ايدى. بناءً عليه صلح ومسالمت حسى نديمده معزيادة موجود ايدى. بونكله برابر شرق سفرينك نتيجه‌سنده، پادشاهك ظفرينى شو مصرعلرله تجيل ايتمكدن كرى طورمامشدى:

پادشاه هفت كشور ، شهريار بحر وبر
يعنى سلطان احمد ثالث اواسكندر سير
عون ربانى ايله اولدقده شرق اقليمنه
مهجهٔ رايانى مهر عالم افروز ظفر

idi. Üdebâyı ve sanatkarları himâye eder, onları meclisinden asla uzak bulundurmazdı. Devrin en büyük şâirleri, Rahîmî, Sâmî, Tevkî Selîm Efendi, Ârifî Ahmed Efendi, Dürrî Efendi, Müverrih Râşid, Şehîd Ali Paşa'nın dâima meclisinde hâzır bulunan meşâhirden idi. Binâenaleyh Paşanın her zaferi onların parlak şiirler vücûda getirmeleri için bir vesîle teşkîl ediyordu.

İran'da kıtaatımız, arkalarında mücahitler bir yevm-i zaferi tas'ir ederken

Mora'nın fethi üzerine Rahîmî'nin, Sâmî'nin kasîdeleri arasında Sultânü'ş-Şuarâ Osmân-zâde Tâib Efendi'nin "Harp Manzûmesi" pek canlı idi: "Mushaf-ı râyât ikbâlindir ey sadr-ı güzîn" mısraıyla başlayan ve uzun bir kasîdede şanlı ordumuzun fetih ve zaferini, serdârın gayret ve celâdetini şu sûretle tasvîr ediyordu:

"Öyle sitâri kılıç çaldın adûya Haydarâ
Haşre dek ehl-i gazâ şemşirine eyler yemîn
Bir gazâ ettin ki firdevs içre şehr-âyîn için
Âlem-i ervâha oldu müjde-res Rûhü'l-Emîn
Bir gazâ ettin ki koydum safha-i âlemde nâm
Kal'alar feth eyledin kim her biri fass-ı nigîn
Bâhusûs İneboli gibi hisâr-ı üstüvâr
Feth ola bir hefte cenk ile zehî re'y-i rezîn
Oldu mikratıs-ı nusret var ise fügrı senin
Müncezib oldu sana böyle kala'-ı âhenîn"

Sultân Ahmed-i Sâlis devrinde, sulh ve salâh endîşeleri fevkalâde revâç bulduğu hâlde ekser manzûmelerde harp ve askerlik fikirlerinin her şeye takaddüm ettiği görülür. Şâir Seyyid Vehbî, Sultân Ahmed-i Sâlis'in Bâb-ı Humâyûn önüne yaptırdığı çeşme üzerine hakkolunan kasîdeyi yazdığı zaman yine aynı fikirlerle kasîdesine revnak vermişti. Ez-cümle Pâdişâhın fezâilinden bahsederken:

Fermând-i Rûm u Arab
Hân Ahmed kişver-güşâ
Zâtı mülûka âb-ı rû
Şemşîri bağ-ı fethe cû
Cümle a'dâ ser-fürû etti hirâs-ı canla
Berk-i tîğ-i cân-guzârı her tarafta cilveger
Düşmen-ı bed-hâhının sâkıt hemîşe kevkebi
Etti dolâb-ı felek tâli'lerin zîr ü zeber

Sultân Ahmed-i Sâlis devrinin şâirleri hep sulh-perverdi. Bâkî'nin, Nefî'nin muhârebe meydânları, cenk ve gazâ velveleleri kös ve nefîr sadâları yaşatan ve canlandıran tasvîrleri bu devrin şairlerinde o derece yoktu. Bununla berâber her zafer, bütün şairlerin gayret ve hamiyyet damarlarını galeyâna getiriyor, yeni yeni harp manzûmeleri elden ele geziyordu.

O devirde Şehîd Alî Paşa'nın Mora zaferi şâirler için bir sermâye olmuştu. Mora, malûm olduğu üzere, Karlofça Muâhedesi neticesinde (1110) Venediklilere intikâl etmişti. Sultân Ahmed-i sâlis devrinde, Venediklilerin ahidlerini bozduklarına delâlet edecek hallerin zuhûru üzerine, Venedik'e harp ilân edilmiş, o zamanlar sadâret makâmını ihrâz eden Damat Ali Paşa, Mora Seferi'ne serdâr nasb edilmişti.

Ali Paşa'nın Mora Seferi pek şanlı olmuştu. Hemen her gün, İstanbul'a yeni bir fetih ve zafer haberi geliyordu.

Hemen denilebilir ki, Sultân Ahmed-i sâlis devrini tezyîn eden en parlak askerî zafer, Mora Seferi idi. Ordunun müselsel muzafferiyetlerine dâir İstanbul'da haberler alındıkça pâdişâhtan en ufak bir ferde kadar herkes şevk ve sürûr içinde mahzûz oluyor, şâirler nefis kasîdelerle bu gazâyı ebedîleştirmeye çalışıyorlardı. Husûsuyle Serdâr Ali Paşa, şâirler bezminde marûf ve âlim bir zât

Umum mücahidîn kuvva-yı İraniye Kumandanı Nizamü's-Saltana Hazretleriyle maiyyetleri Kirmanşah'ta bir endaht müsabakasında 1- Nizamü's-Saltana

İran'da Sünnî Kürd mücahitleri ile Osmanlı zabitanı, arasında önünde dürbünlü muhterem Şehit Naci

جمله اعدا سرفرو ايتدى هراس جانله
برق تيغ جانكذارى هرطرفده جلوه‌كر
دشمن بدخواهنك ساقط هميشه كوكبى
ايتدى دولاب فلك طالعلرين زير وزبر

سلطان احمد ثالث دورينك شاعرلرى هپ صلحپروردى. باقينك، نه‌ينك محاربه ميدانلرى، جنك و غزا ولوله‌لرى، كوس و نفير صداسنى شاعرانه‌لرى ألدن أله كزيوردى.

او دورده شهيد على پاشانك موره ظفرى شاعرلر ايچون بر سرمايه اولمشدى. موره، معلوم اولديغى اوزره، قارلوفچه معاهده‌سى نتيجه‌سنده (١١١٠) وندیكلیلره انتقال ايتمشدى. سلطان احمد ثالث دورنده، وندیكلیلرك عهدلرنى بوزدقلرينه دلالت ايده‌جك حالكرك ظهورى اوزرينه، وندیكه حرب اعلان ايدلش، او زمانلر صدارت مقامنى احرازايدن داماد على پاشا موره سفرينه سردار نصب ايدلشدى.

على پاشانك موره سفرى پك شانلى اولمشدى. همان هر كون، استانبوله يكى بر فتح و ظفر خبرى كليوردى.

همان دنيله بيلركه، سلطان احمد ثالث دورينى تزيين ايدن الك پارلاق عسكرى ظفر، موره سفرى ايدى. اردونك مسلسل مظفريتلرينه دائر استانبوله خبرلر آلندقجه پادشاهدن الك اوفاقلر فرده قدر هركس شوق وسرور ايچنده محظوظ اولوپور، شاعرلر نفيس قصيده‌لرله بوغزايى ايديلشدى. برمكه جاليشورلردى. خصوصيله سردار على پاشا، شاعرلر نزمنده معروف و عالم بر ذات ايدى. ادبايى و صنعتكارلرى حمايه ايدر، اونلرى مجلسندن اصلا اوزاق بولوندير مازدى. دورك الك يوكسك شاعرلرى، رحيمى، سامى، توفيقى سليم افندى، عارفى احمد افندى، درى افندى، مؤرخ راشد، شهيد على پاشانك دائما مجلسنده حاضر بولونان مشاهيردن ايدى. بناءً عليه پاشانك هر ظفرى اونلرك پارلاق شعرلر وجوده كتيرمه‌لرى ايچون بر وسيله تشكيل ايديبيوردى.

ايرانده قطعاتمز، آرقالرنده مجاهدلر بويوم ظفرى تسعيد ايدركن

عموم مجاهدين قواى ايرانيه قومانداني نظام السلطنه حضرتلرينه معيتدى كرمانشاهده برامانحت مسابقه‌سنده ١ – نظام السلطنه

موره‌نك فتحى اوزرينه رحيمى‌نك، سامى‌نك قصيده‌لرى آره‌سنده سلطان الشعرا عثمان زاده تائب افنديسنك حرب منظومه‌سى پك جانلى ايدى:

«مصحف رايات قبالكدراى صدر كرين»
«معجر عيله باشلايان اوزون برقصيده‌ده
«شانلى اردومزك فتح و ظفرينى،
«سردارك غيرت وجلادتنى شوصورتله
تصوير ايديبوردى:
«اوله ستارى قليچ جالدك عدويه حيدرا»
«حشمه‌دك اهل غراشمشيريكه ايلريمين»
«برغزا ايتدك كه فردوس ايچره شهر آيين ايچون»
«عالم ارواحه اولدى مژده‌رس روح الامين»
«برغزا ايتدك كه قويدك صفحهٔ عالمده نام»
«قلعه‌لر فتح ايلدك كيم هريرى فص نكين»
«باخصوص اناپولى كبى حصار استوار»
«فتح اوله بر هفته جنك ايله زهى رأى رزين»
«اولدى مقناطيس نصرت وار ايسه تيغك سنك»
«منجذب اولدى سكا بوله قلاع آهنين»

سلطان احمد ثالث دورنده، صلح و صلاح انديشه‌لرى فوق العاده رواج بولديغى حالده اكثر منظومه‌لرده حرب و عسكرلك فكرلرينك هر شيئه تقدم ايتديكى كورولور. شاعر سيد وهبى سلطان احمد ثالثك باب همايون اوكنه باديه‌ديغى چشمه اوزرينه حك اولونان قصيده‌يى يازديغى زمان، ينه عين فكرلرله قصيده‌سنه رونق ويرمشدى. از جمله پادشاهك فضائلندن بحث ايدركن:

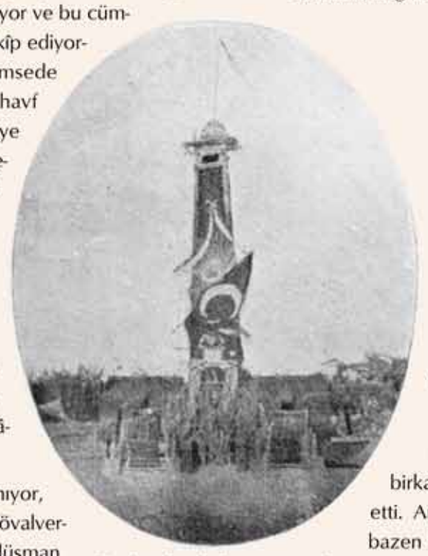
فرمان‌ده روم و عرب
خان احمد كشور كشا
ذاتى ملوكه آب رو
شمشيرى باغ فتحه جو

ايرانده سنى كردلرى ايله عثمانلى ضابطانى، آره‌سنده اداكننده دوربينلى محترم شهيد ناجى

İran'da Rus hezimeti hatıratından: Kolordu Kumandanı Ali İhsan Paşa ve maiyyeti

arslan yürekler cesûr yiğitler karşılaştıkça bir nakarat gibi "Düşman taarruz ediyormuş" deniliyor ve bu cümleyi hafif müstehzî bir tebessüm takîp ediyordu. Hiçbir yerde, hiçbir kimsede fevkâlâdelik, heyecân, eser-i havf görülmüyor. Ölüme karşı gitmeye hazırlanan bu kitle-i dilâverân üzerinde küçük bir nazra-i tereddüd bile hissolunmuyor, yalnız sükûn ve intizamla çalışan, düşmana karşı koyacak, ölümle çarpışacak fakat vatanı kurtarmaya azmetmiş, nâmûs-ı milletle istihzâ eden, yurdun, Türk'ün mukaddesâtıyla eğlenen, tahkîr etmek isteyen a'dâyı kahredecek bir ketîbe-i şân ve celâdet görülüyordu.

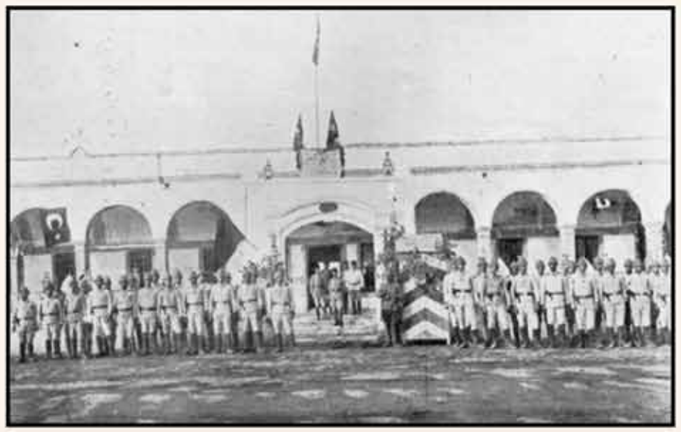

Hanikân'de şühedamız için yapılmış bir abide

Genç zâbitler kılıçlarını kuşanıyor, düşmanın bağrında uğuldayacak rövalverlerini takıyor, azimkâr gözleriyle düşman istikâmetindeki yıldızlardan haberler sezmeye uğraşıyordu.

Bunlar da benim gibi idi; hepsi de genç, hepsi de yeni terfî etmiş, henüz devre-i şebâbetin âteşîn ihtirâslarını yenmeden, gençliğin zevk ve emellerine doymadan vatanın bağrında muhakkir çizmeleriyle pür-gurûr yürüyen düşmana haddini bildirmek için, nâmûslarına tecâvuz edilmiş milletdaşlarının, hakâret görmüş kardeşlerinin intikâmını almak için, din için, nâmûs için, vatan için istikbâllerini çiğneyerek yurdun istikbâli uğrunda serhadlere koşmuşlardı.

Ay, doğudan nurlu saçlarını dökerek altın ziyâlarıyla yolumuzu aydınlattı; kâinâtın boşluklarında hüzünler, elemler dolaştı. Gözler ileride, tüfekler omuzda herkesin kalbinde nûr ve îmân, fikrinde endîşe-i din ve vatan şimâlin izini takîp ederek ilerliyordu. Uzaklardan duyulan birkaç

Irak cephesi için geçen kıtaatımızı Musul Merkez Kumandanlığı dairesi önünde istikbal

Ol şehlere efser verir Gülzâr-ı mülke verdi su
Seyfine düşmen ser verir Mîzâb-ı kilki dâima
Oldukça tûğu ser-nümâ" Şehler ona kişver verir

gibi nefis ve nezih hislerle Pâdişâhın feth ve nusretini terennüm etmesi, eski şâirlerimizde harp ve askerlik hislerinin her hisse galebe eylediğine parlak bir bürhândır.

* * *

Harp edebiyâtı, milletin mevcûdiyetini muhâfazada gösterdiği dikkat ve itinâya fart-ı gayret ve hamâsete tabiî ve hissî bir miyârdır. Vatanın uzak hududlarında dümanla çarpışan kolların cism-i vatanda hâsıl eylediği muazzez ve muhterem hislerin fikrî âbidelerinden madûddur. Bir milletin mevcûdiyetine karşı vurulan darbeleri def için icrâ edilen harp yalnız tarih kitaplarında makes bulmaz; bu kahramanlık menkıbeleri milletin a'mâk-ı rûhunda da muhterem bir mevki ihrâz edebilmek için oraya şiir ve nazımın selsebil âhengi ile aksetmesi îcâb eder.

Ahmed Refik

SİPERDE İLK GECEM

Sevgili kardeşim Müfid Necdet'e

Başları göklere doğru uzanmış cebellerin üzerinde kartallar gibi uçuşan bulutlar altın kurdelelerle işlenirken muhîtin sükûn ve sükût ile titreyen sînesinde karanlıkları yaran, zulmetlere meydân okuyan bir sadâ yükseldi:

"Silâh başına!"

Bu emr-i katî birkaç şahısda, muayyen birkaç ağızda tekerrür ederek akisler peydâ etti. Artık gölgeler dolaşıyor, fısıltılar çoğalıyor, bazen kısa, sert ve keskin emirler duyuluyordu. Mahmûr gözler,

کلزار ملکه ویردی صو اول شهلره اشک ویرور
میزاب کلکی دائما سیفینه دشمن سر ویرور
شهلر اکا کشور ویرور اولدوقجه توغی سرنما

کبی نفیس و نزیه حسلره پادشاهك فتح و نصرتی ترنم ایتمی، اسکی شاعرلرمزده حرب وعسکرلك حسلرینك هرحسه غلبه ایلدیکنه پارلاق بر برهاندر.

***

حرب ادبیاتی، ملتك موجودیتی محافظه‌ده کوستردیکی دقت و اعتنایه، فرط غیرت وحماسته طبیعی و حسی برمیباردر. وطنك اوزاق حدودلرنده دشمنله چارپیشان قوللرك جسم وطنده حاصل ایلدیکی معزز و محترم حسلرك فکری آیده‌لرندن معدوددر. بر ملتك موجودیتنه قارشی اورولان ضربه‌لری دفع ایچون اجرا ایدیلن حرب یالکز تاریخ کتابلرنده عکس بولماز، بو قهرمانلق منقبه‌لری ملتك اعماق روحنده‌ده محترم بر موقع احراز ایده‌بیلمك ایچون اورایه شعروانظمك سلسبیل آهنکی ایله عکس ایتمی ایجاب ایدر.

احمد رفیق

سپرده ایلك گیجه‌م

سوکیلی قرده‌شم مفید نجدته

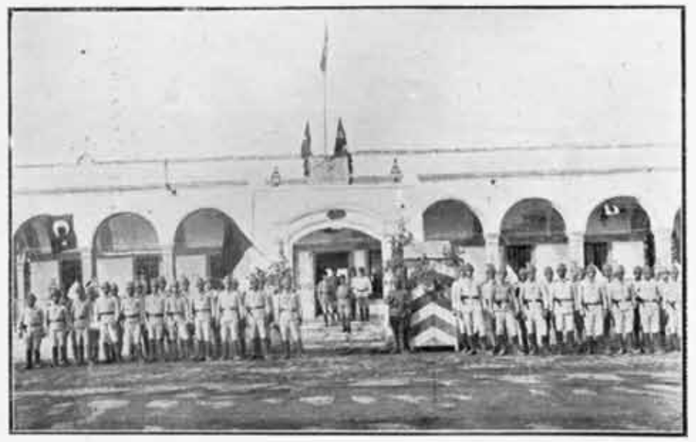
باشلری کوکلره دوغرو اوزانمش جبللرك اوزرنده قارتالار کبی اوچوشان بولوطلر آلتین قورده‌لرله ایشله‌نیرکن محیطك سکون و سکوت ایله تیتره‌ین سینه‌سنده قراکلقلری یازان، ظلمتلره میدان اوقویان برصدا یوکسلدی:

«سلاح باشنه!»

بو امر قطعی بر قاچ شخصده، معین بر قاچ آغزده تکرر ایدرك عکسلر پیدا ایتدی. آرتق کولکه‌لر دولاشیور، فیصیلتیلر چوغالیور بعضاً قیصه سرت وکسکین امرلر دویولیوردی. مخمور کوزلر،

خائفین‌ده شهرامنه ایچون یاپیلمش بر آبده

عراق جبهه‌سیله گچن قطعاتمزی موصل مرکز قومانه‌لغی دائره‌سی اوکنده استقبال

ارسلان یوره‌کلر، جسور یکیتلر قارشیلاشدقجه بر نقرات کبی «دشمن تعرض ایدییورمش» دنیلیور وبو جمله‌یی خفیف مستهزی بر تبسم تعقیب ایدییوردی. هیچ بر پرده، هیچ بر کیمسه‌ده فوق العاده‌لك، هیجان، اثر خوف کورولمیور. ثولومه قارشی کیتمکه حاضرلانان بوکتله‌ٔ دلاوران اوزرنده کوچوك بر نظرهٔ تردد بیله حس اولنمیور، یالکز سکون وانتظامله چالیشان، دشمنه قارشی قویه‌جق ثولومله چاریشه‌جق فقط وطنی تورتارمغه عزم ایتمش، ناموس ملتله استهزا ایدن، یوردك، تورکك مقدساتیله اکله‌نن، تحقیر ایتمك ایسته‌ین اعدای قهر ایدرجك بر کتیبهٔ شان وجلادت کورولیوردی.

کنج ضابطلر قیلیجلرینی قوشانیور، دشمنك بغرنده اوغولدایه‌جق رولورلرینی طاقیور، عزمکار کوزلریله دشمن استقامتنده کی بیلدیزلردن خبرلر سزمکه اوغراشیوردی.

یونلرده بنم کبی ایدی؛ هپسی‌ده کنج، هپسی‌ده یکی ترفیع ایتمش، هنوز دورهٔ شبابنك آتشین احتراصلرینی یمه‌دن، کنجلکك ذوق و املرینه دویمادن وطنك بغرنده محقر چیزمه‌لریله پر غرور یوروین دشمنه حدینی بیلدیرمك ایچین، ناموسلرینه تجاوز ایدلمش ملتداشلرینك حقارت کورمش فرده‌شلرینك انتقامنی آلمق ایچین، دین ایچین، ناموس ایچین، وطن ایچین استقبالرینی چیکنه‌یه‌رك یوردك استقبالی اوغرنده سرحدلره قوشمشاردی.

آی .. دوغودن نورلی ساچلریی دوکه‌رك آلتین ضیالریله یولزی آیدینلاتدی، کائناتك یوشلقلرنده حزنلر، آلملر دولاشدی. کوزلرایلرودە، تفکرلر اوموزده هر کسك قلبنده نور و ایمان، فکرنده اندیشهٔ دین و وطن شمالك ایزینی تعقیب ایده‌رك ایلرولیوردی. اوزاقلردن دویولان بر قاچ

nâmûsları pây-mâl, ihtiyâr vâlidelerin beyaz saçları tahkîr edilmektense senin; bilhassa senin! Ey hayâl-i lâtif; düşman kucağında çırpındığını duymaktansa, şu yüksek tepenin bulutlara karışmış şâhikalarında bayrağım gibi kırmızı kanlara boyanarak ölmeyi isterim, dedim. Ettiğim bu andı uzaklardan duyulan düşman mermilerinin boğuk sesleri tekîd ve tetvîc etti. Mürtefi', hâkim, semâlara karışan tepenin oyulmuş bağrında girdiğimiz siperlerden; önümüzde gümüş pırıltılarıyla akan derenin şiiri,

Sina cephesinde: Havaî muharebede iskat edilen iki İngiliz tayyaresinin enkazıyla bunlardan birinin râkibi esir İngiliz zabiti Mülazım-ı sani "Klod Vottin"

silâh sesi gecenin sükûn-ı hüznünü yırtarak etrafa dağıldı.

Önde cüretkâr adımlarla yürüyen dinç, pür-vakar genç zâbitler, arkasında gözleri vatanın haremgâhına sokulmak isteyen düşmana şimşekler, ateşler saçan bir kıta...

Bunlar ayaklarının hareketiyle husûle gelen küçük, hafîf çıtırtıları duymayarak, mehtâbın eşi'a-yi nevîninden sabah olduğuna hükm eden bülbüllerin terennümâtına bile asla ehemmiyet vermeyerek civârın yeşil ormanlıkları arasından gösterilen istikâmette a'dâyı kahretmek için ilerliyorlardı. Sert, kısa ve âmirâne bir ses gecenin mahmûr tebehhürâtı üzerinde uçuştu:

"İstikâmet! 34 numaralı nokta-i istinâd!"

Başlar sola, ayaklar sola, mangalar sola döndü. Artık yüksek, çetin, çakıllı, mânialı bir dağa tırmanılıyordu. Bu'diyet-i mesâfenin verdiği yorgunlukla terleyen yüzümü beyâz, "Mim" markalı mendile silerken kalbimde saklayamayacağım bir acı duydum. Rûhum ezildi.

lemeâtı, tabîatın mehtâb ile müşâfehâtı görülüyor ve hissolunuyordu. Önümüz toprak, arkamız toprak, her yanımız toprak ve kim bilir ihtimâl birkaç saat sonra büsbütün bu topraklara gömülmek için hayâta vedâ edecektik.

Fakat hayır! Mukaddesâtımı çiğnemek isteyen, Kâbe'me salîbler rekzini arzu eden, bu sefil düşman lâşelerinden bir âbide-i hûn ve zafer teşkîl etmeden ölmeyeceğim. Gözlerimde beyâz ve latîf bir hayâl, ellerimde ölüm püsküren küçük ve yuvarlak bombalar olduğu hâlde yürüdüm ve atıldım. İlk bombayı sevgilim nâmına ateşlerken Garb'a, onun diyârına bulutlarla selâmlar, ihtirâmlar yolladım.

Sina cephesine iştirak hazırlıkları
Filistin gönüllüleri talimde

Çölde seyyar fırınlarımız

Gözlerimde hayâller, dimağımda birer birer mâzînin nûşîn hâtıraları dolaştı. Garba döndüm, İstânbul'un beyâz ufuklarına doğru üç senedir mütehassir eylediğim bir mevcûdiyetin hayâline and ettim. Vatanı düşman ayakları, câmileri salîb gölgeleri altında görmektense, genç hemşîrelerin

سلاح سسى كيجه‌نك سكون حزنى بيرته‌رق اطرافه داغيلدى .
اوكده جرأتكار آديملرله يورويه‌ن دينج ، پر وقار كنج ضابطلر ، آرقه‌سنده كوزلرى وطنك حرمكاهنه صو - قولق ايسته‌ين دشمنه شمشكلر ، آتشلر صاچان پر قطعه .
بونلر آياقلرينك حركتيله حصوله كلن كوچوك ، خفيف چيترديلرى دويمايه‌رق ، مهتابك اشعهٔ نوينده‌ن صباح اولديغنه حكم ايدن بلبللرك ترنمانه‌سيله اصلا اهميت ويرميه‌رك جوارك يشيل اورمانلقلرى آرەسنده‌ن كوستريلن استقامتده اعدائى قهر ايتمك ايچون ايلرولیورلردى . سرت ، قيصه‌وا مرانه پر سس كيجه‌نك محمور تبخراتى اوزرنده اوچوشدى :
« استقامت ! ٣٤ نومرولو نقطهٔ استناد ! »
باشلر صوله ، آياقلر صوله ، مانفه‌لر صوله‌دوندى . آرتق يوكسك ، چتين ، چاقللى ، مانعه‌لى برداغ طيرمانيليوردى . بعديت مسافه‌نك ويرديكى يورغونلقله تره‌ين يوزيمى بياض « ميم » مارقه‌لى منديله سيلركن قلبمده صاقلايه‌ميه‌جغ پر آجى دويدم . روحم ازيلدى .

سينا جبه‌سنده : هوائى محاربه‌ده اسقاط ايديلن ايكى انكليز طياره‌سنك اطقمنيله يوزلرندن بريسك راكبى اسير انكليز شايعلى ملازم ثانى « فلوودوين »

نامو سلرى پايمال ، اختيار والده‌لرك بياض صاچلرى تحقير ايدلمكدنه سنك ؛ بالخاصه سنك ! اى خيال لطيف ؛ دشمن قوجاغنده چير - پيندينغى دويمقدنسه ، شو يوكسك تپه‌نك بولوطلره قاريشمش شاهقه‌لرنده‌پارچاغم كى قيرمزى قانلره‌بويانه‌رق تولمكى ايسترم ، ديدم .
ايتديكم بو آندى اوزاقلردن دويولان دشمن مرميلرينك بوغوق سسلرى تاكيد و تثويج ايتدى .
مرتفع ، حاكم ، سماره قاريشان تپه‌نك اويولمش باغرنده كپرديكمز سپرلردن ؛ اوكمزده كموش بيريلتيلرله آقان دره‌نك شعرى

معانى ، طبيعتك مهتاب ايله مشافهاتى كورولیور وحس اولنيوردى .
اوكمز طوپراق ، آرقه‌مز طوپراق ، هر ياتمز طوپراق و كيم بيلير احتمال برقاچ ساعت صوكرا بستون بو طوپراقلره كومولمك ايچون حياته وداع ايده‌جكدك .
فقط خير ! مقدساتمى چيكنه‌مك ايسته‌ين ، كعبه‌مه صليبلر ركزينى ارزو ايدن ، بوسفيل دشمن لاشه‌لرندن برآبدهٔ خون وظفر تشكيل ايتمه‌دن تولميه‌جكم ، كوزلرمده بياض ولطيف برخيال ، الرمده تولوم پوسكورن كوچوك ويووارلاق بومبالر اولدينى حالده يورودم و آتيلدم . ايلك بومبامى سوكيلم نامنه آتشلركن غربه ، اونك ديارينه بولوطلرله سلاملر ، احتراملر يوللادم .

سينا جبه‌سنه اشتراك حاضرلقلرى
فلسطين كوكللرى تعليمده

كوزلرمده خيللر ، دماغمده بر بر ماضيمك نوشين خاطره‌لرى دولاشدى . غربه دوندم ، استانبولك بياض افقلرينه دوغرو اوچ سنه‌در متحسر ايكله‌ديكم بر موجوديتمك خيالنه آندايتدم . وطنى دشمن آياقلرى ، جامعلرى صليب كولگه‌لرى آلتنده كورمكدنسه كنج همشيره‌لرك

جولده سپاه فرونلرمز

ESKİ OSMANLILARDA HARB FİKRİ

Eski Osmanlılarda maksad-ı harb, zann edildiği gibi yağma ve çapul hissine müstenid değildi. On yedinci asr-ı Hicrîye kadar devletin tabiî hududlarını bulmak hissine istinad eden harb gayeleri, ondan sonra vatanı müdafaa hissine inkılab eylemişdi. Memleketin dahilî ümran ve teşkilatı ile meşgul olan Osmanlılar, kendilerinden intikam almaya çalışan vatanlarını fuzuli parçalamaya uğraşan haricî düşmanlarına karşı kat'î mecburiyetler altında harbe girişmek ihtiyacını hiss etmişlerdi. Ve bundan asla kuvve-i maneviyelerine halel getirmemişlerdi. Osmanlı hududları daima harbe müheyya daimî ordugah mesabesinde idi. Serhad gazileri ahlaklarıyla, faziletleriyle temeyyüz etmiş, bahadır, tecrübe görmüş, hamiyyetli kahramanlardı. Bunların maiyyetinde yoldaşlık eden gaziler vatanın hududlarını müdafaaya vakf-ı hayat etmişler, vazifelerinde ve sanatlarında cidden temeyyüz eylemişlerdi. Bu sebebden harb ilan olunur olunmaz, ordularına kılavuzluk vazifesini ifa etmek, ordunun harekatını teshil eylemek onların başlıca vazifelerinden idi. Binaen aleyh bu esaslı teşkilata sahib olan Osmanlılar, düşmanları tarafından maruz kaldıkları harb mecburiyetlerini kemal-i memnuniyetle karşılarlar, ve bî-perva, pürşevk-i sürur silaha sarılırlardı.

Osmanlılarda harb arzularını en ziyade tahrik edenler, Moskoflar idi. Moskof düşmanlığı her Osmanlının kalbinde yer etmişti. Moskoflardan görülen zülmler ve vahşetler, tesirini ahlaftan ahlafa intikal ettirerek sönmez ve yenilmez bir kin hâline tahvil eylemişdi. On ikinci asr-ı Hicrîde Deli Petro'nun azim ve metaneti ile vahşet aleminden Avrupa sahnesine atılan mujik orduları harîs nazarlarını Karadeniz sahillerine dikmişler, bütün emellerini bu sahada aramaya başlamışlardı. Moskofların hırs ve tama' nazarlarını bu havaliye celb eden mühim sebeblerden biri Osmanlıların Bizans saltanatına sahib olmaları idi. Bu hakimiyete darbe urmak Moskofların en muazzez emellerinden biri idi. Osmanlılar bu emellere tamamıyla vâkıf oldukları için Moskoflara karşı vatanlarını müdafaada son derece gayret gösterirler, Moskoflarla harbi daima arzu ederlerdi.

Harpte menzil müşkilatı - develerle sıhhıye bölüğü malzemesi taşınıyor

Rusların hedefü'l-harekatı İstanbul olduğu daha on ikinci asr-ı hicrîde Osmanlıların malumu idi. Moskofların, bugün kendilerini el-ân tatlı hülyalarıyla oyaladıkları İstanbul'a malikiyet hırsı Sultan Ahmed-i salis zamanında başlamışdı. Hatta Osmanlı ordusunu Prut zaferine nail eden, Deli Petro'nun inhizamıyla neticelenen seferden evvel Kırım hânı İstanbul'a

Çölde hecin süvâr bir keşif kolumuz

Dördüncü Ordu menzil nakliyesinde develer hareket hazırlığında

geldiği zaman, Sultan Ahmed-i salis ile Moskof ihtirası hakkında müzakeratda bulunmuş, Moskoflar hakkında aynen şu mütalaayı dermeyan eylemişdi:

– Şevketlü hünkarım, bu kâfir bir hilekâr ve mekkâr kafirdir. Eğer ahd ve sulhune itimad ve arz ve mahzarlardan iğmâz-ı ayn-ı i'tidâd buyrulursa akıbet-i kâr pek düşvâr olur. Hele Kırım memleketi şimdiden elden gitdi. Rumeli hod-kabza-i tasarrufdan çıkmaya yüz tutmuşdur ve bu kafirin kasdı İstanbul olup umumen reaya keferesiyle ittihad ve imtinan üzere olduğu zahir olmuştur.

اسكى عثمانليلرده حرب فكرى

اسكى عثمانليلرده مقصد حرب، ظن ايدلديكى كبى يغما وچاپول حسنه مستند دكلدى . اون يدنجى عصر هجريه قدر دولتك طبيعى حدودلرينى بولق حسنه استناد ايدن حرب غايه‌لرى ، اوندن صوكرا وطنى مدافعه حسنه انقلاب ايله‌مشدى . مملكتك داخلى عمران و تشكيلاتى ايله مشغول اولان عثمانليلر، كندیلرندن انتقام آلمايه جاليشمان وطنلرينى فضولى پارچالامايه‌اوغراشان خارجى دشمنلرينه قارشى قطعى مجبوريتلر آلتنده حربه كريشمك احتياجنى حس ايتمشلردى . وبوندن اصلا قوهٔ معنويه‌لرينه خلل كتيرمه‌مشلردى . عثمانلى حدودلرى دائما حربه مهيا دائمى اردوكاه متابه‌سنده ايدى . سراحد غازيلرى اخلاقلريله ، فضيلتلريله تميز ايتمش، بهادر ، تجربه كورمش ، حيلى قهرمانلردى . بونلرك معيتنده يولداشلق ايدن غازيلر وطنك حدودلرينى مدافعه‌يه وقف حيات ايتمشلر، وظيفه‌لرنده وصنعتلرنده جداً تميز ايله‌مشلردى. بوسبيدن حرب اعلان اولونور اولونماز ، اردولرينه قلاغوزلق وظيفه‌سنى ايفا ايتمك ، اردونك حركاتى تسهيل ايله‌مك اونلرك باشليجه وظيفه‌لرندن ايدى . بناءً عليه بو اساسلى تشكيلاته صاحب اولان عثمانليلر ، دشمنلرى طرفندن معروض قالدقلرى حرب مجبوريتلرينى كمال ممنونيتله قارشيلادلر ، وبى‌پروا ، پر شوق سرور سلاحه صاريلير لردى .

عثمانليلرده حرب ارزولرينى الك زياده تحريك ايدنلر ، موسقوفلر ايدى . موسقوف دشمنلكى وبكيلمز بركين حالته تحويل ايله‌مشدى. اون ايكنجى عصر هجريده دلى پترونك عزم و متانتى ايله وحشت عالمندن اوروپا محنه‌سنه آتيلان موزيق اردولرى حريص نظرلرينى قره دكز ساحللرينه ديكمشلر، بوتون امللرينى بو ساحه‌ده آرامايه باشلامشلردى . موسقوفلرك حرص و طمع نظرلرينى بوحواليه جلب ايدن مهم سببلردن برى عثمانليلرك بزانس سلطنتنه صاحب اوللرى ايدى . بوحاكميته ضربه اورمق موسقوفلرك الك معزز امللرندن برى ايدى . عثمانليلر بو امللره تمامیله واقف اولدقلرى ايچون موسقوفلره قارشى وطنلرينى مدافعه‌ده صوك درجه غيرت كوسترلر ، موسقوفلرله حربى دائما ارزو ايدرلردى .

حربده منزل مشكلاتى – دوه‌لرله صحيه بلوكى مالزمه‌سى طاشينيور

روسلرك هدف الحركاتى استانبول اولديغى دها اون ايكنجى عصر هجريده عثمانليلرك معلومى ايدى. موسقوفلرك، بوكون كندیلرينى الآن طاتلى خوليالريله اويالادقلرى استانبوله مالكيت حرصى سلطان احمد ثالث زمانندە باشلامشدى. حتى عثمانلى اردوسنى پروت ظفرينه نائل ايدن، دلى پترونك انهزاميله نتيجه‌لنن سفردن اول قريم خانى استانبوله

دوه‌لرله منزل نقليه‌سنده دردنجى اردو حركت حاضرلغنده

هر عثمانليك قلبنده پر ايتمشدى . موسقوفلردن كورولن ظلملر ووحشتلر ، تأثيرينى اخلافدن اخلافه انتقال ايتديره‌رك سونمز

جولده همين مواد بر كشف قولمز

كلديكى زمان، سلطان احمد ثالث ايله موسقوف احتراصى حقنده مذاكراتده بولونمش، موسقوفلر حقنده عيناً شو مطالعه‌يى درميان ايله‌مشدى :

— شوكتلو خنكارم، بوكافر برحيله‌كار ومكار كافردر . اكر عهد وصلحنه اعتماد و عرض ومحضرلردن اغماض عين اعتداد بيوريلورسه عاقبت كار يك دشوار اولور . هله قريم مملكتى شمديدن الدن كيتدى . روم ايلى خود قبضهٔ تصرفدن چيقمغه يوز طوتمشدر و بوكافرك قصدى استانبول اولوب عموما رعايا كفره‌سيله اتحاد و امتنان اوزره اولديغى ظاهر اولمشدر .

دردنجى اردو منزل نقليه‌سنده دوه‌لر حركت حاضرلغنده

dikleri zaman çocuklara varıncaya kadar ahaliyi kılıçdan geçirmişlerdi.

Osmanlılar bu zulümleri unutamazlardı. Aşüfte bir çariçenin ihtirasına alet olan âşıklarının bila lüzum, çariçeye yaranmak hevesiyle irtikab etdikleri zulmleri Osmanlılar kalblerinden çıkaramazlardı. Binaen aleyh Moskoflara karşı vukua gelecek her harb millî idi. Moskoflarla harb arzusu millî intikamını almak için parlak bir vesile add olunurdu. Rusların bu mütevalî harblerinden, haksız tecavüzlerinden Osmanlılar pek iyi anlamışlardı ki, kendilerinin barışmak bilmez, en gaddar düşmanları Moskoflardı. Bu sebebden

Nekahethâne bina ve bahçesi

Bu hakikate vâkıf olan Osmanlıların Moskofların ezelî düşmanlıklarını kırmaya azm edecekleri tabiî idi.

Osmanlılar Moskoflara karşı ekseriya kat'î mecburiyetler altında harbe girişmişlerdi. Kırım'ın Çariçe Katerin'in askerleri tarafından işgali 1182-1188 seferinin mukaddematını teşkil eylemişdi. Bu seferde ve ânı takib eden 1201-1206 seferinde Osmanlılar Moskofları mevcudiyetlerini imhaya kasd etmiş bir düşman sıfatıyla görmüşler ve filhakika bu zanlarında isabet eylemişlerdi. Moskof hunharlığı Osmanlı kalblerinde derin cerihalar açmışdı. Osmanlı kal'alarını elde eden Moskofların süt

Efrad ağaçlar altında yemekde

Mütalaa salonu

bütün gaziler arasında ekseriya Moskof seferlerinden bahs olunur, kahraman ordumuzun Deli Petro'ya karşı ihraz eylediği zaferler kemal-i gurur ve iftihar ile hikaye edilirdi.

Efrad deniz banyosunda

***

Osmanlılarda harb fikri mutedil ve ilmî idi. Düşmanlarının askerî zeminlerinden istifade etmek Osmanlıların daha o zamanlar takib eyledikleri bir usuldü. Tarih kitaplarında yeniçerilere mahsus yazılan kıraat kitaplarında hep gazalardan düşmana karşı ihraz olunan

Efradın toprak işleriyle iştigali

Kavacık nekahathanesinde zu'afâ ve mecruhîn guzâtımız

emen çocuklara, kadınlara ve ihtiyarlara varıncaya kadar en masum halkı kılıçdan geçirdikleri, çocukları süngü uçlarına takarak havaya atdıkları görülüyordu. Moskofların bu vahşetinden Avrupalılar bile nefret etmişlerdi. En muktedir müverrihlerin eserlerini mütalaa edecek olursak Moskofların masum Osmanlı halkına karşı reva gördükleri mezalimin nefret ve lanetle kayd edildiği görülür. Moskoflar Özi Kal'ası'nı aldıkları zaman günlerce Selman Han'ı dövmüşlerdi. Kalaya gir-

بو حقيقته واقف اولان عثمانليلرك موسقوفلرك ازلى دشمنلكلرينى قيرمايه عزم ايده‌جكلرى طبيعى ايدى .

عثمانليلر موسقوفلره قارشى اكثريا قطعى مجبوريتلر آلتنده حربه كيريشمشلردى. قريمك چاريچه قاعه‌سينك عسكرلرى طرفندن اشغالى ١١٨٢–١١٨٨ سفرينك مقدماتنى تشكيل ايله‌مشدى . بو سفرده وآنى تعقيب ايدن ١٢٠١ ١٢٠٦ سفرنده عثمانليلر موسقوفلرى موجوديتلرينى انحسايه قصد ايتمش بردشمن صفتيله كورمشلر وفى الحقيقه بو ظنلرنده اصابت ايله‌مشلردى . موسقوف خونخوارلغى عثمانلى قلبلرنده درين جريحه‌لر آچمشدى . عثمانلى قلعه‌لرينى الده ايدن موسقوفلرك سود

نقاهتخانه بناسنك بر قسمى

مطالعه صالونى

دكارى زمان چوجقلره وارنجيه‌يه‌قدر اهالى‌يى قليجدن كچيرمشلردى .

عثمانليلر بو ظلملرى اونوتامازلردى . آشفته بر چاريچه‌نك احتراصنه آلت اولان عاشقلرينك بلا لزوم ، چاريچه‌يه يارانمق هوسيله ارتكاب ايتدكلرى ظلملرى عثمانليلر قلبلرندن چيقارامازلردى.

بناءً عليه موسقوفلره قارشى وقوعه كلجك هر حربى ملى ايدى. موسقوفلرله حرب ارزوسى ملى انتقامنى آلمق ايچون پارلاق بر وسيله عد اولونوردى . روسلرك بو متوالى حربلرندن ، حقسز تجاوزلرندن عثمانيلر پك اى آكلامشلردى كه ، كنديلرينك باريشمق بيلمز ، اك غدار دشملرى موسقوفلردى. بو سببدن

افراد دكيز بانيوسنده

افرادك طويراى ايشلربه اشتغالى

قواجق نقاهتخانه‌سنده ضعفا و مجروحين غزاتمز

افراد آغاجلر آلتنده بمكده

بوتون غازيلر آره‌سنده اكثريا موسقوف سفرلرندن بحث اولونور، قهرمان اردومزك دلى پترويه قارشى احراز ايلديكى ظفرلر كال غرور وافتخار ايله حكايه ايديليردى .

***

عثمانليلرده حرب فكرى معتدل وعلمى ايدى. دشملر. ينك عسكرى زمينلرندن استفاده ايتمك عثمانليلرك دها او زمانلر تعقيب ايلدكلرى بر اصولدى . تاريخ كتابلرنده يكيچريلره مخصوص يازيلان قرائت كتابلرنده‌هپ غزالردن دشمنه قارشى احراز اولونان

kemal-i ihsan-ı Rabbaniye ile Akka kalasına vardıkları gibi Fransız keferesi altmış üç gün Cezzar Ahmed Paşa'yı ve Akka ahalisini kemaliyle tazyik ve gülle ve humbarayı yağdırmakla kalayı bütün bütün almaya bir dikiş kalmışken ve hususen Burc-ı Ali nam mahalden kala derununa düşman-ı din girmişler iken bu cedid asker eltaf-ı subhaniye

Tirol cephesinde harp müşkilâtı: Avusturya ileri karakollarından birinde tırmanma ipi ile iki râsıd

ile fünûn-ı harbiyelerin bir gûna icra ederek küffarı bir mertebelerde kırup helak eylediler ki Frengistan'ın bir mahallinde Fransız böyle rüsvay ve bednâm kırılmadılar".

Tarzında Osmanlı ordusunun Akka'da Napolyon ordusuna ne suretle galebe eylediğini tasvir etmesi Osmanlıların harekat-ı harbiyeyi takib ederek ordularını ıslah ve tensik edecek neticeler istihsaline gayret etdiklerine ma'kul bir delil add olunabilir.

Binaen aleyh Osmanlılarda harb fikri, vatanlarını düşmanlarına karşı müdafaa azmine müstenid, tecrübe üzerine müesses, hürriyet ve tamamiyeti muhafaza emeline münhasır idi; müşterek düşmanlara karşı muhafaza-i mevcudiyet gayesine ma'tûf olduğu için de millî idi. Bu millî fikre istinad eden askerlik, Osmanlılarda millî bir sanat hâline gelmiş, Osmanlı askerliği, Osmanlı teşkilatı ordularımızı asırlarca zaferden zafere îsâl eylemiş, Osmanlıların fıtrî askerliklerini düşmanlarına bile tasdik etdirmişdir.

zaferlerden, bazen bu zaferlerden alınması lazım gelen derslerden bahs olunurdu. Hususiyle son asırlarda, düşmanın terakkiyatından istifade emeli, ordumuzda intizamsızlık hasıl olmaya başladıkca, kendini bir kat daha göstermişdi. Nizam-ı cedid tesisi, Avrupa terakkiyatından düşman orduların tekamülatından istifade azminin bariz bir şekli idi. Orduyu idare edenler, harbde tecrübe gören gaziler, orduda ıslahat lüzumunu samimi bir suretde his ederlerdi. Koçi Bey'in Sultan Murad-ı râbi'e takdim eylediği risale, Koca Sekbanbaşı'nın (Hülasatü'l-kelam fi Reddi'l-avam)'ı ordunun ıslahı, düşman ordularının terakkiyatından istifade fikrinin daimi vesikalarından ma'duddur. Bilhassa Koca Sekbanbaşı'nın muhtırasından Fransızlara karşı muntazam askerlerle ihraz eylediğimiz muvaffakiyetler misal olarak gösterilmekde ve ez cümle: "Hakk Subhanehu

İpe tırmanarak aşılmış tepeler arasında bir gölcük yanından yeni bir tepeye doğru

Bir ordumuzun Serbaytarı Alman cephesinde hayvanat hastanelerini tedkikde

ve Teala Hazretlerinin hikmet-i Rabbaniyesine bak ki bu asker-i mergube iki üç binden ibaret iken Fransız seferi açılup cedid topcu ve tüfenkciler Mısır ve Akka'ya tayin olundular. Üç bin adem İstanbul'dan hareketle sefinelerine râkib ve mahallerine zâhib olduklarında gerek İstanbul ve gerek sair mahallerde bir edebsizlik veyahud kimesnenin bi gayr-ı hakkın bir akçelik nesnesini almayup ırz ve namuslarıyla kız gibi gitdiler ve geldiler. Eğer bunlardan bir kabahat zuhur etdi ise ve görüldü ve işidildi ise cümle aleme saladır söylesinler.

ظفرلردن، بعضاً بو ظفرلردن آلنماسى لازم كان درسلردن بحث اولونوردى. خصوصيله صوك عصرلرده، دشمنك ترقياتندن استفاده املى، اردومزده انتظام‌سزلق حاصل اولمايه باشلادقجه، كندينى برقات دها كوسترمشدى. نظام جديد تأسيسى، اوروپا ترقياتندن دشمن اردولرك تكاملاتندن استفاده عزمنك بارز بر شكلى ايدى.

اردويى اداره ايدنلر، حربده تجربه كورن غازيلر اردوده اصلاحات لزومنى صميمى برصورتده حس ايدرلردى. قوچى بكك سلطان مراد رابعه تقديم ايلديكى رساله، قوجه سكبان باشينك (خلاصة الكلام فى ردالعوام) نى اردونك اصلاحى، دشمن اردولرينك ترقياتندن استفاده فكرينك دائمى وثيقه‌لرندن معدوددر. بالخاصه قوجه‌سكبان باشينك مخطوطه‌سندن فرانسزلره قارشى منتظم عسكرلرله احراز ايلديكمز موفقيتلر مثال اولەرق كوسترلمكده وازجمله: «حق سبحانه

جيوول جبهه‌سنده حرب مشكلاتى: آوسترىا ايلرى قره‌قوللرندن پرتده طيرمانمه ايچ ايله ايكى راصد

ايپه طيرمانەرەق آشلمش تپەلر آره‌سنده بركوچك پانده بكى بر تپەيه دوغرو

ايله فنون حربيه‌لرين بر كونا اجرا ايده‌رك كفارى بر مرتبه‌لرده قهروب هلاك ايلديلركه فرنكستانك بر محلنده فرانسز بويله رسواى و بدنام قيرلمديلر».

طرزنده عثمانلى اردوسنك عكاده نايوائون اردوسنه نه صورتله غلبه ايلديكنى تصوير ايتمك عثمانليلرك حركات حربيه‌يى تعقيب ايده‌رك اردولرينى اصلاح و تنسيق ايدەجك نتيجه‌لر استحصالنه غيرت ايتدكلرينه معقول بر دليل عد اولونابيلير.

بناءً عليه عثمانليلرده حرب فكرى، وطنلرينى دشمنلرينه قارشى مدافعه عزمنه مستند، تجربه اوزرينه مؤسس، حريت و تماميتى محافظه املنه منحصر ايدى؛ مشترك دشمنلره قارشى محافظهٔ موجوديت غايه‌سنه معطوف اولديغى ايچون‌ده ملى ايدى. بو ملى فكره استناد ايدن عسكرلك، عثمانليلرده ملى بر صنعت حالنه گلمش، عثمانلى عسكرلكى، عثمانلى تشكيلاتى اردولريمزى عصرلرجه ظفردن ظفره ايصال ايلەمش، عثمانليلرك فطرى عسكرلكلرينى دشمنلرينه بيله تصديق ايتديرمشدر.

بر اردوموزك سر بيطرى آلمان جبهه‌سنده حيوانات خسته‌خانه‌لرينى تدقيقده

و تعالى حضرتلرينك حكمت ربانيه‌سنه باقكه بو عسكر مرغوبه ايكى اوچ بيكدن عبارت ايكن فرانسز سفرى اچيلوب جديد طوپجى و تفنكجيلر مصر و عكايه تعيين اولنديلر. اوچ بيك آدم استانبولدن حركتله سفينه‌لرينه راكب و محللرينه ذاهب اولد. قارنده‌كرك استانبول وكرك سائر محللرده بر ادبسزلك وياخود كسنه‌نك بغير حق بر آچقه‌لك نسنه‌سنى آلمايوب عرض وناموسلريله قوز كبى كتديلر وكلديلر. اكر بونلردن بر قباحت إظهور ايتدى ايسه وكورولدى وايشيدلدى ايسه جمله عالمه صلادر سويلسونلر.

diyordu. Merd çocuk dediğini yapdı. Arslanlar gibi kükremiş, daima düşman üzerine atılmak istiyordu. Dil ve dimağının muvazenet-i tabiiyyesine halel gelinceye kadar çalışdı, alayına kazandırdığı şerefi itmam edinceye kadar uğraşdı. Ve üç kahraman

Beyoğlu - Taksim Kışlası - Gümüşsuyu mezarlığı

Galata - Rıhtım

arkadaşından ayrılmadı. Ancak ondan sonra hastahaneye gitmeye rıza gösterebildi. Lakin cesur Kamil Onbaşı ve Nefer Mehmed diğer bir hücumda, fakat bu sefer bombalarıyla yine yalnız başına iki arkadaş, yüzlerce düşman tarafından muhafaza olunan bir Rus siperine atladıkları zaman son muradlarına erdiler, şehit düşdüler.

Allah rahmet etsin.

***

Alay 61, T4. On üçüncü bölük kumandanı
Mülazım-ı evvel Siyahî Abdullah Efendi

26 Ağustos'da Ruslar pek şedid bir topcu ateşinden sonra

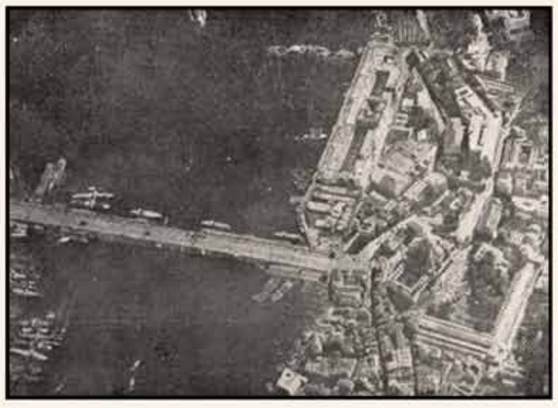
"bakiyyesi 336'ncı sahifede"

"Kahramanlık Menkıbeleri"

Alay 62, T3, K9 zabit namzedi Celal oğlu Abdülhamid Efendi, Vulçitrin. Alay 62 T2 K9 Bekir oğlu Mahmud, Tire. Alay 62 T2 K9 Onbaşı Veli oğlu Kamil, Bolvadin. Alay 62 T2 K9 Nefer Mehmed oğlu Mehmed, Nazilli.

Dört kahraman askerimiz bir hücum kazanıyor, koca bir siperde bir sürü Rus süngülüyor, bir sürü Moskof esir ediyor. 421 rakımlı tepenin müdafaasına üçüncü tabur memur idi. 11 Eylül'de Ruslar, hiçbir zaman muvaffak olamadıkları hücumlarına yine başlamışlardı. İhtiyatda bulunan bölükden zabit namzedi Abdülhamid Efendi kumandasındaki takımıyla sağ cenahın takviyesine lüzum gördü. Abdülhamid Efendi takviyeye giderken, düşmanın topcu ateşiyle tamamen tahrib edilen bir siperimizi Rusların işgal etdiğini gördü. Takımından Mahmud Çavuş'la Kamil Onbaşı'yı ve Nefer Mehmed'i yanına aldı. Bu dört arslan bir hamle ile, Rus siperine bî-perva girmişlerdi. İnsan Osmanlı askerinin süngü kullanmakdaki maharetini böyle zamanlarda görmeli, birbirini müteakib delik deşik olan Rus cesedleri üst üste yığılırken bu dört bî-eman süngünün Moskof dimağında hasıl etdiği hiss-i hirâsın azametine dikkat etmeli ki altmış Moskof silahlarını yere atarak teslim-i nefs etmeği cana minnet bilmişlerdi. Zafer tam oldu. Amma Abdülhamid Efendi esirlerini göndermeğle meşgul iken maalesef kolundan urulmuşdu. Lakin vatanına, sevgili vazifesine aşık yaşayan kahraman Abdülhamid, yarasına ehemmiyet vermiyor, zabt etdiği siperden ayrılmak istemiyordu.

– Sağ elim sağlamdır, silahımı yere dayar, yine düşmana ateş ederim.

Yeniköprü - Eminönü

Tayyarecilerimizin fotoğraf fennine isti'dadlarından bir numune

«قهرمانلق منقبه‌لرى»

آلاى ٦٢ ، ط ٣ ، ك ٩ ضابط نامزدى جلال اوغلى عبدالحميد افندى ، ولچترين . آلاى ٦٢ ط ٢ ك ٩ بكر اوغلى محمود ، تيره . آلاى ٦٢ ط ٢ ك ٩ اونباشى ولى اوغلى كامل ، بوليوادين . آلاى ٦٢ ط ٢ ك ٩ نفر محمد اوغلى محمد ، نازللى .

دردت قهرمان عسكرمز بر هجوم قازانيور ، قوجه برسپرده بر سورو روس سونكولير ، بر سورو موسقوف اسيرايديور . ٤٢١ راقمى تپه‌نك مدافعه‌سنه اوچنجى طابور مأمور ايدى . ١١ ايلوله روسلر ، هيچ برزمان موفق اولهمدقلرى هجوملرينه ينه پاشلامشلردى . احتياطده بولنان بلوكدن ضابط نامزدى عبدالحميد افندى قوماندا‌سنده‌كى طاقيله صاغ جناحك تقويه‌سنه لزوم كوردى . عبدالحميد افندى تقويه‌يه كيدركن ، دشمنك طوپجى آتشيله تماماً تخريب ايديلن بر سپرمزى روسلرك اشغال ايتديكنى كوردى . طاقمدن محمود چاوشله كامل اونباشى‌يى ونفر محمدى يانه آلدى . بودرت آرسلان يرمله ايله ، روس سپرينه بى‌پروا كيرمشلردى . انسان عثمانلى عسكرينك سونكو قوللانمقده‌كى مهارتى بويله زمانلرده كورملى ، برينى متعاقب دليك دشيك اولان روس جسدلرى اوست اوسته يغيلركن بودرت بى‌امان سونكونك موسقوف دماغنده حاصل ايتديكى حس هراسك عظمتنه دقت ايتمكسزين آلتش موسقوف سلاحلرينى يره آتدرق تسليم نفس ايتمكى جانه منت بيلمشلردى . ظفر تام اولدى . اما عبدالحميد افندى اسيرلرينى كوندرمكله مشغول ايكن مع الاسف قولندن اورولمشدى . لكن وطنه ، سوكيلى وظيفه‌سنه عاشق پاشايان قهرمان عبدالحميد ، يازه‌سنه اهميت ويرميور ، ضبط ايتديكى سپردن آيرلمق ايسته‌ميوردى .

– صاغ ألم صاغلامدر ، سلاحمى يره طاپار ، ينه دشمنه آتش ايدرم .

ديه‌وردى . مرد چوجق ديديكنى يابدى . آرسلانلر كبى كوكرمش ، دائما دشمن اوزرينه آتيلمق ايسته‌يوردى . ديل ودماغنك موازنت طبيعيه‌سنه خلل كلنجه‌يه قدر چاليشدى ، آلاينه قازانديرديغى شرفى اتمام ايدنجه‌يه قدر اوغراشدى . واوج قهرمان

بك اوغلى – تقسيم قشلاسى – كوسه صوى مزارلغى

غلطه – ريحتم

ارقداشندن آيرلمدى . آنجق اوندن صوكره خسته‌خانه‌يه كيتمكه رضا كوسترديلدى . لكن جسور كامل اونباشى ونفر محمد ديكر برهجومده ، فقط بوسفر بومبالريله ينه يالكز باشنه ايكى ارقداش ، يوزلرجه دشمن طرفندن محافظه اولنان بر روس سپرينه آتلادقلرى زمان صوك مرادلرينه ايردىلر ، شهيد دوشديلر .

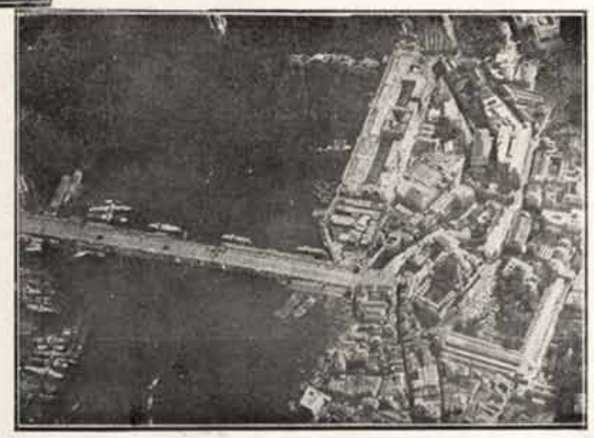
الله رحمت ايتسون .

∴

آلاى ٦١ ، ط ٤ . اون اوچنجى بلوك قوماندانى
ملازم اول سياهى عبدالله افندى

٢٦ اغستوسده روسلر پك شديد برطوپجى آتشندن صوكره

« غيه‌سى ٣٣٦ نجى صحيفه‌ده »

يكى كوپرو – امين اوكى

طياره جيلر مزك فوطوغراف فنه استعدادلرندن برنمونه

MÜBAREK ŞEHİDLERİMİZ

Y161 T3 K8 Kumandanı Yüzbaşı Salih oğlu Eşref Rıza Efendi. (22 Ağustos 1332)

Y61 T4 Kumandanı Yüzbaşı Kadri Bey (17 Eylül 1332)

Y49 T2 Kumandanı Binbaşı Dursun oğlu İsmail Hakkı Efendi (3 Kânun-ı evvel 1331)

Kolordu 5 Y 45 Kumandanı Kaimmakam Refik Bey. Tarih-i şehadeti: (24 Mayıs 1331)

Y18 T2 K6 Kumandanı Yüzbaşı Mustafa oğlu Osman Nazmi Efendi (28 Temmuz 1332)

Y12 T16 Yüzbaşı Ali oğlu Rıza Efendi (2 Ağustos 1331)

Y6 T1 K4 Yüzbaşı Nail oğlu Ahmet Efendi (7 Haziran 1331)

Kolordu 1 Y2 K5 Kumandanı Yüzbaşı İbrahim oğlu Hasan Fazıl Efendi (6 Ağustos 1331)

Kolordu 2 Topçu Y4 T3 Bayrakı Yüzbaşı Kasım oğlu Kasım Efendi (22 Teşrin-i sânî 1331)

Y75 T5 K4 Mülâzım-ı evvel Ömer oğlu Necmeddin Efendi (20 Haziran 1331)

Y57 T31 K3 Kumandanı Mülâzım-ı evvel Yusuf Cemil oğlu İsmail Hakkı Efendi (20 Nisan 1331)

Y26 T2 Kumandanı Yüzbaşı Yusuf Kenan Efendi (13 Nisan 1331)

Y175 T2 K3 Zâbit Vekili İzzet oğlu Fevzi Efendi (16 Nisan 1333)

Y180 T2 K4 Mülâzım-ı sânî Kaşif oğlu Muhyiddin Efendi (3 Şubat 1332)

Y11 T2 K7 Mülâzım-ı sânî Hüsnü oğlu Ahmet Nuri Efendi (29 Haziran 1331)

Y124 T2 K6 Kumandanı Mülâzım-ı evvel İbrahim oğlu Şevket Efendi (6 Kânun-ı evvel 1331)

مبارك شهيدلريمز

قول اردو ٥ ى٤٥ قوماندانى
قائمقام رفيق بك
تاريخ شهادتى: (٢٤ مايس ٣٣١)

ى ٤٩ ط ٢ قوماندانى
يكباشى طورسون اوغلى اسماعيل حقى افندى
(٣ كانون اول ٣٣١)

ى ٦١ ط ٤ قوماندانى
يوزباشى قدرى بك
(١٧ ايلول ٣٣٢)

ى١٦١ ط ٣ ك ٨ قوماندانى
يوزباشى صالح اوغلى اشرفدرضا افندى
(٢٤ اغستوس ٣٣٢)

قول اردو ١ ى٢ ك٥ قوماندانى
يوزباشى ابراهيم اوغلى حسن فائق افندى
(٦ اغستوس ٣٣١)

ى٦ ط١ ك٤ يوز باشى
نائل اوغلى احمد افندى
(٧ حزيران ٣٣١)

ى ١٢ ط١٦ يوزباشى
على اوغلى رضا افندى
(٢ اغستوس ٣٣١)

ى١٨ ط ٣ ك٦ قوماندانى يوزباشى
مصطفى اوغلى عثمان نظمى افندى
(٢٨ تموز ٣٣٢)

ى٢٦ ط٢ قوماندانى يوزباشى
يوسف كنعان افندى
(١٢ نيسان ٣٣١)

ى٥٧ ط٣١ ك٢ قوماندانى
ملازم اول يوسف جميل اوغلى اسماعيل حق افندى
(٢٠ نيسان ٣٣١)

ى٧٥ ط٣ ك٤ ملازم اول
عمر اوغلى نجم الدين افندى
(٢٠ حزيران ٣٣١)

قول اردو٢ طوپجى ى٤ ط٣ بيرقدارى
يوزباشى قاسم اوغلى قاسم افندى
(٢٢ تشرين ثانى ٣٣١)

ى١٢٤ ط٢ ك٦ قوماندانى ملازم اول
ابراهيم اوغلى شوكت افندى
(٦ كانون اول ٣٣١)

ى١١ ط٢ ك٧ ملازم ثانى
حسنى اوغلى احمد نورى افندى
(٢٩ حزيران ٣٣١)

ى١٨٠ ط٢ ك٤ ملازم ثانى
كاشف اوغلى محيى الدين افندى
(٣ شباط ٣٣٢)

ى٢٧٥ ط٢ ك٣ شايطوسيلى
عزت اوغلى فوزى افندى
(١٦ نيسان ٣٣٣)

cana minnet bilmişlerdi. Belki inanmak istemeyenler bulunur, biz gözümüzle gördük; Ruslar zann olunduğundan pek ziyade korkakdır. Emin olunuz cibillet-i ırkiyyesini göstermek için en küçk bir fırsatı bile asla kaçırmak istemez. Rus piyadesinin arkasına bakmadan firarını gören topcuları da canlarını kurtarmak için birbiriyle müsabakaya girişdiler. Sanki artık muharebe yokdu, ne bir fişenk, ne bir şarapnel, hiçbir sadâ işidilmiyordu. Bütün inzar-ı harb, kahraman mülazımı takip ediyordu. Koca arslan "Selaveteyn" köyüne kadar bir avuç dilaveriyle Rusları koğaladı, kırdı, öldürdü. Nihayet Osmanlının süngüsü önünde her biri bir tarafa kaçan Ruslardan bir çoğunu köyde yakaladı. İki zabit, üç yüz nefer, bir makineli tüfenk ve pek çok sargı iğtinam etdi.

Koca kara mülazımın zaferi, böylece, iki zabit 300 sağlam Moskofun bir avuç Osmanlı dilaverine teslim-i silah etmesiyle tetevvüc etmişdi!..

Hadim köyünde bu defa inşa ve suyu Meha karyesinden isale edilen çeşme

"Çatalca hatt-ı müdafaa kumandanlığınca ryd-ı millî günü küşad resmi icra edilmişdir"

"334'üncü sahifeden mâba'd"

hücuma kalkarak 417 rakımlı tepedeki tel örgü manialarımıza kadar yaklaşabilmişdi. O zamana kadar askeriyle düşmana mukabeleye çalışan Mülazım Abdullah Efendi Rusların kendi siperine bu derece yaklaşdıklarını görünce gayret-i diniyesi galeyana gelerek, bir savlet-i merdane ile siperin üzerine atladı; yüksek, şîrâne bir sadâ ile:

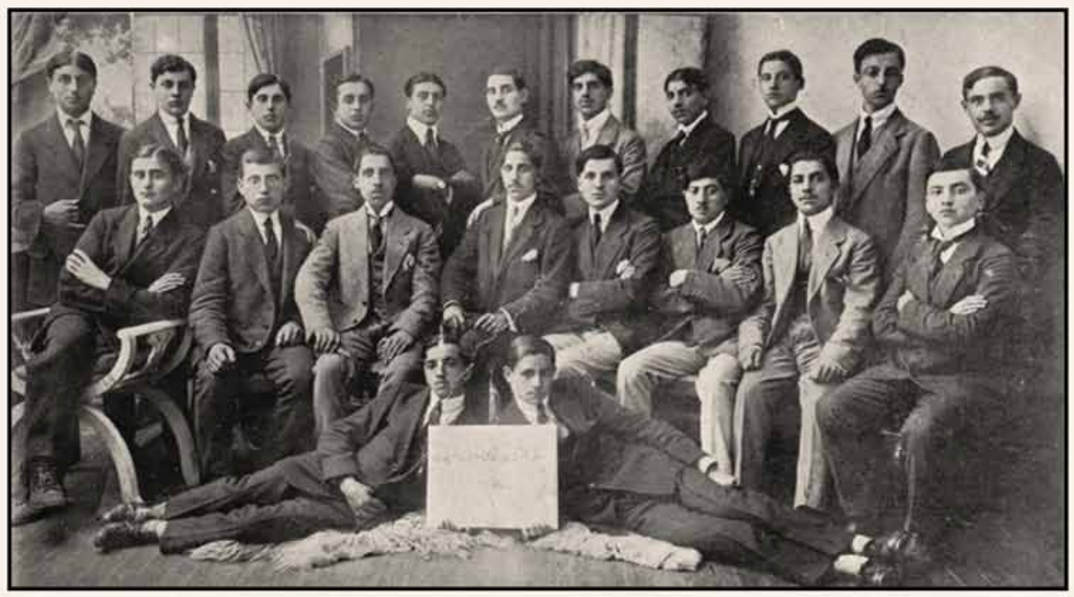
– Haydi Arabın Bölüğü!...

Allah Allah!..

kumandasını verdi, rovelverini çekerek ileriye fırladı.

Bu hamaset-i fedâkârîyi gören hangi Osmanlı askeri geriye kalır?.. Sağdan, soldan diğer bölükler efradı da cümlesi birden Abdullah Efendi ile birlikde düşman üzerine atıldılar.

Zaten makineli tüfenklerinin, topcularının kızgın ihbarıyla iki ateş arasında ister istemez hücuma rıza gösteren Ruslar, bu savlet-i merdane karşısında bir saniye bile sebat edemeyerek, firarı

Zeytinburnu imalat-ı harbiye fabrikasından Almanya'da tahsilde talebelerimiz

« ٣٣٤ نجى صحيفه‌دن مابعد »

مجومه قالقه‌رق ٤١٧ راقملى تپه‌ده‌كى تل اوركو مانعه‌لرمزه قادار ياقلاشه‌بيلمشدى . اوزمانه قادار عسكريله دشمنه مقابله‌يه چاليشان ملازم عبدالله افندى روسلرك كندى سيرينه بو درجه ياقلاشدقلرينى كورونجه غيرت دينيه‌سى غلبه‌سانه كلەرك ، بر صولت مردانه ايله سيرك اوزرينه آتلادى ؛ يوكسك ، شيرانه برصدا ايله :

— هايدى عربك بلوكى !...

الله الله !..

قوماندانلى ويردى ، رووللرينى چكەرك ايلرى‌يه فيرلادى .

بو حماست فداكارى‌يى كورن هانكى عثمانلى عسكرى كرى‌يه قالير ؟.. صاغدن ، صولدن ديكر بلوكلر افرادى‌ده جمله‌سى بردن عبدالله افندى ايله برلكده دشمن اوزرينه آتلديلر .

ذاتاً ماكنه‌لى تفنكلرينك ، طوپجيلرينك قزغين اخباريله ايكى آتش آراسنده ايستر ايستەمز هجومه رضا كوسترن روسلر ، بو صولت مردانه قارشيسنده بر ثانيه بيله ثبات ايده‌ميه‌رك ، فرارى

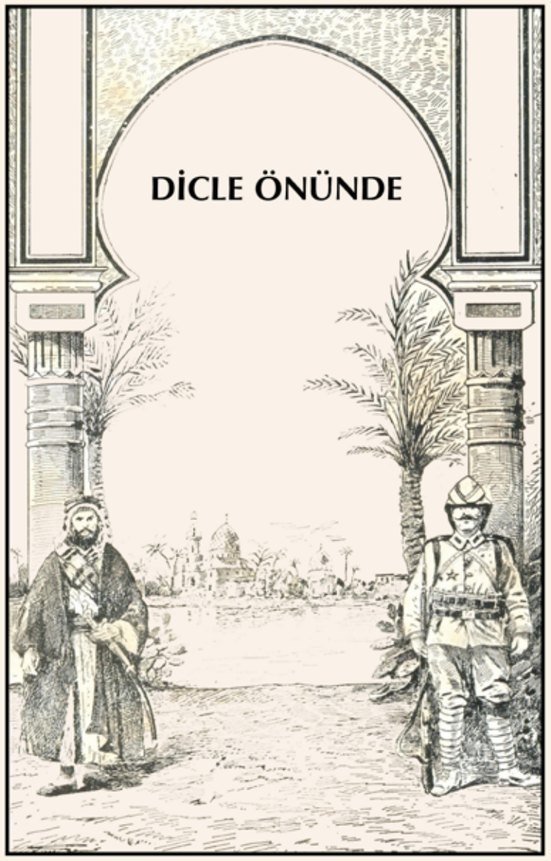
خادم كوبنده بر دفعه انشا وصولى محا قريه‌سنده
اسالە ايديلن چشمه
«چناقله خط مدافعه قومانه تلغرافجه عيد ملى كوتى كشاد رسمى اجرا ايدلمشدر»

جانه منت بيلمشلردى . بلكه اينانمق ايسته‌ميلر بولنسور ، بز كوزمزله كوردك ؛ روسلر ظن اولنديغندن بك زياده قورقاقدر . امين اوليكز جبلت عرقيه‌سنى كوسترمك ايچون الك كوچك برفرصتى بيله اصلا قاچيرمق ايسته‌مز . روس پياده‌سنك آرقه‌سنه باقه‌دن فرارينى كورن طوپجيلرى‌ده جانلرينى قورتارمق ايچون بربريله مسابقه‌يه كيريشديلر . صانكه آرتق محاربه يوقدى ، نه بر فشنك ، نه بر شرابنل ، هيچ بر صدا ايشيدليوردى . بتون انظار حرب ، قهرمان ملازمى تعقيب ايدييوردى . قوجه ارسلان «سلاوه‌تين» كوينه قدر برآووج دلاوريله روسلرى قوغالادى ، قيردى ، اولديردى . نهايت عثمانليك سونكوسى اوكنده هر يرى بر طرفه قاچان روسلردن برچوغنى كويده ياقالادى . ايكى ضابط ، اوچيوز نفر ، بر ماكنه‌لى تفنك ويك چوق صارغى اغتنام ايتدى .

قوجه قره ملازمك ظفرى ، بويله‌جه ، ايكى ضابط ٣٠٠ صاغلام موسقوفك بر آووج عثمانلى دلاوريه تسليم سلاح ايتمله تتوج ايتمشدى !..

زيتون برونى اعمالات حربيه فابريقه‌سندن آلمانيا‌ده تحصيلده طلبه‌لرمز

Harp Mecmuası Neşriyatından:

Millî şairimiz Mehmed Emin Beyefendinin en güzide âsârından olan bu küçük ve kıymetdâr eser: Irak'ta şanlı ordumuzun ihrâz ettiği silsile-i muzafferiyât hakkında pek nefis bir zafernâmedir.

Eser havâlî-i Irakiye'ye aid on iki resimle de müzeyyendir. Mehmed Emin Beyefendi "Dicle Önünde"yi yazdığı vakit İslâmiyetin nokta-i ittihâdını dinî kardaşlığın ordu-yı hümayunda muhtelif ırklarda vücûda getirdiği hissiyât-ı müştereke-i vatanperverâneyi ve daha sonra bütün Irak'ın ve Dicle'nin hayat-ı İslâm'a ettiği hizmetleri pek arifâne bir surette tasvir buyurmuşlardır.

Eser 2 kuruş fiyatla her yerde satılmaktadır.

OSMANLI ECZA-YI TIBBİYYE MAĞAZASI

Ekrem Necib

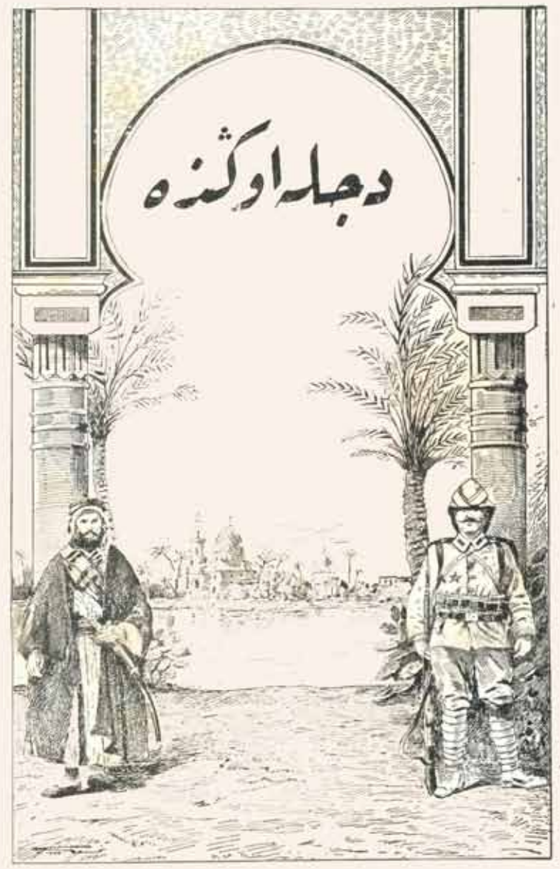
Dersaadet Yeni Postahane karşısında numara 12

Sürat – İntizam – Ciddiyet

KİTAPHANE-İ SUDÎ

İstanbul – Bab-ı Ali caddesi numara 40

Her nev asar için yegane mahall-i müracaattır. Kitaphane-i Sudî her hafta ailelere mahsus yemek kitapları, meraklı ve mükafatlı romanlarla, küçük hikayeler vesair mütenevvi kitaplar neşr etmektedir.

حرب مجموعه‌سی نشریاتندن:

ملی شاعریمز محمد امین بك افندینك الك کزیده آثارندن اولان بو کوچك و قیمتدار أثر: عراقده شانلی اردومزك احراز ایتدیکی سلسلهٔ مظفریات‌حقنده بك نفیس بر ظفرنامه‌در.

أثر: حوالیٔ عراقیه‌یه عائد اون ایکی رسمله‌ده مزیندر. محمد امین بك افندی «دجله اوکنده» یی یازدیغی وقت اسلامیتك نقطهٔ اتحادینی، دینی قرداشلغك اردوی همایونده مختلف عرقلرده وجوده کتیردیکی حسیات مشترکهٔ وطنپرورانه‌یی و دها صوکره بوتون عراقك ودجله‌نك حیاة اسلامیه ایتدیکی خدمتلری پك عارفانه بر صورتده تصویر بیورمشلردر.

أثر: (۲) غروش فیئاتله هر یرده صاتیلمقده‌در.

عثمانلی اجزای طبیه مغازه‌سی

اکرم نجیب

در سعادت یکی پوسته‌خانه قارشوسنده نومرو ۱۲

سرعت — انتظام — جدیت

کتابخانهٔ سودی

استانبول — باب عالی جاده‌سی نومرو ٤٠

هرنوع آثار ایچون یکانه محل مراجعتدر. کتابخانهٔ سودی هر هفته عائله‌لره مخصوص یشك کتابلری، مراقلی و مکافاتلی رومانلرله، کچوك حکایه‌لر و سائر متنوع کتابلر نشر ایتمکده‌در.

Eşya-yı Askeriye Anonim Ticaret Şirketi

Ordu-Donanma Pazarı

Yeni postahane karşısında Hamidiye türbesi caddesinde numro 24-26

Telgraf adresi
Ordu-Donanma Pazarı

Telefon numarası
1907

Berrî ve bahrî bi'l-umum zabitana ve mekteblilere mahsus bir müessese olup tuhafiye, saraciye, kavafiye, terzihane dairelerini muhtevîdir.

Tuhafiye: Fanila, çorap, mendil, gömlek, lavanta, kolonya, termos, matara, kalpak, son numune üzre kabalaklar, müstensih kutuları, seyyar karyola manevra, sandukları, çadırlar, çadır mobleleri, battaniye, yasdık, yorgan, cibinlik, portatif filtreler, son numune üzre uzun ve kısa meçler vesaire.

Saraciye: Eğer takımları, araba koşum takımları, manevra kemerleri, son numune üzre meçler için kemer, süngülük askı kayışları, rovelver kılıfları, her boyda harita çantaları, hurç ve telatin sandıkları vesaire.

Kavafiye: Askerî ve sivil potinler, çizmeler, su geçmez nev'den uzun potinler, keterler ve Rus lastikleri mevcud olup arzu edilen formada sipariş üzerine dahi ayakkabları yapılmakdadır.

Terzihane: Askerî ve sivil cümleyi memnun edecek bir hal-i mükemmeliyetde olup her nev'i kumaşlar mevcuddur. Mallar metîn, fiyatlar nisbeten ehvendir.

Sağlam ve zarif her nev'i ayakkabları,

Eşya-yı askeriye, lastik, çay vesaire...

Toptan – Perakende

Telefon: İstanbul 40

BEKİRZADE HACI EMİR HASAN TİCARETHANESİ

İstanbul-Bahçekapu birinci vakıf han
(fiyatlar ehven ve maktu'dur)

Şubesi: Yeni postahane
karşısında numro 36

اشیای عسکریه آنونیم تجارت شرکتی

اردو — دونمه بازاری

یکی پوسته‌خانه قارشیسنده حمیدیه تربه‌سی جاده‌سنده نومرو ٢٤—٢٦

تلفون نومروسی
١٩٠٧

تلغراف آدره‌سی
اردو — دونمه بازاری

بری و بحری بالعموم ضابطانه ومکتبلیلره مخصوص برمؤسسه اولوب تحافیه،سراجیه،قوافیه، ترزیخانه دائره‌لرینی محتویدر

تحافیه: فانیله، چوراب، مندیل، گوملك، لوانطه، قولونیا، ترموس، مطرا، قالیاق، صوك نمونه اوزره قبالاقلر، مستنسخ قوطولری، سیار قاریوله مانوره، صندوقلری، چادرلر، چادر موبله‌لری، بطانیه، یاصدیق، یورغان، جبنلك، یورتاتیف فیلتره‌لر، صوك نمونه اوزره اوزون و قیصه مچلر وساره.

سراجیه: اکر طاقلری، آرابه قوشوم طاقلری، مانوره کمرلری، صوك نمونه اوزره مچلر ایچون کمر، سونکوك آصتی قایشلری، رووولور قلیفلری، هر بویده خریطه چانطه‌لری، خورج و تلاتین صندقلر و ساره.

قوافیه: عسکری و سیویل پوطینلر، چیزمه‌لر، صو کچمز نوعدن اوزون پوطینلر، کترلر و روس لاستیکلری موجود اولوب آرزوایدیلن فورماده سپارش اوزرینه دخی آیاق قابلری یاپلقده‌در.

ترزیخانه: عسکری و سیویل جمله‌یی ممنون ایده‌جك بر حال مکملیتده اولوب هر نوع قماشلر موجوددر. مالار متین، فیاتلر نسبةً اهوندر.

صاغلام و ظریف هر نوع آیاق قابلری،
اشیای عسکریه، لاستیك، چای وساره...

طوپدن — پراکنده

تلفون: استانبول ٤٠

بکرزاده حاجی ایرمس تجارتخانه‌سی

استانبول — بغچه قپو بنجی وقف خان

(فیاتلر اهون و مقطوعدر.)

شعبه‌سی پوسته‌خانه
قارشوسنده نومرو ٣٦

جلد — ۲ — جزو — ۲۱

حرب مجموعه‌سی

شوال ۱۳۳۵ — افنديس ۱۳۳۳

